

חנייה בעיר

1. כללי

מצוקת החנייה הינה בעיה, איתה נאלצות להתמודד רשויות מקומיות בשנים האחרונות. העלייה ברמת החיים הביאה למצב בו ישנם משקי בית רבים המחזיקים ביותר מכלי רכב אחד, אולם אליה וקוץ בה, בה בשעה שמספר כלי הרכב גדל, מספר החניות בעיר נשאר בעינו, או לחלופין מספר החניות הציבוריות לא תואם את קצב הגידול בכלי הרכב. כך למשל, בעבר נבנו מבנים, ללא חנייה לדיירים, בכלל. עד לפני כעשור, גם כשכבר נבנו חניות בבתים משותפים, לא היתה חובת הצמדת חניות אלה לדיירים, וכך נוצר מצב שבו לא כולם רכשו חנייה יחד עם דירתם. רק בשנים האחרונות נקבעו תקני חנייה אך גם אז, הם לא תאמו תמיד את קצב הגידול של אוכלוסיית העיר והגידול במספר כלי הרכב שברשותם. גם בשנים האחרונות כשנדרש תקן חנייה של שני מקומות חנייה לכל דירת מגורים, ישנן כבר משפחות שבבעלותן יותר משני כלי רכב. עובדות אלה, כאמור, הן בין הגורמים העיקריים להיווצרות מצוקת חנייה בעיר.

על מנת להקל על מצוקת חנייה זו, החליטה מועצת העירייה לפני כעשור לערך, לנקוט בשורה של צעדים, שנועדו להסדיר את החנייה בעיר, ביניהם, הסדרת חנייה בתשלום בחניונים ציבוריים יחד עם הנהגת חנייה אזורית ברחובות רבים במרכז העיר.

במסגרת תוכנית עבודת הביקורת השנתית, החליט מבקר העירייה לבדוק את נושא החנייה בעיר בהיבטים שונים הכוללים, בין היתר, את נושא פיקוח על החנייה בעיר וכן את נושא החנייה המוסדרת.

לשם כך, הביקורת ערכה פגישות עם האחראים על נושא החנייה והתחבורה בעירייה, סיירה ברחבי העיר ובנוסף עיינה במסמכים שונים הקשורים לעניין.

הביקורת מתייחסת לשנים 2002-2004.

2. פיקוח החנייה

2.1. כאמור, בעיר מופעלת חנייה מוסדרת המתבצעת בשני אופנים :
האחד, הפעלתם, בעת עריכת הביקורת, של 11 חניונים בתשלום בתפעולה של החברה הכלכלית לפיתוח כפר סבא בע"מ.
 (הרחבה בנושא - בפרק 3, להלן).
השני, הסדרת חנייה אזורית ברחובות רבים במרכז העיר תוך סימון שפת המדרכה בצבע לבן והצבת תמרור, המצביע על כך, בתחילת רחוב. חנייה זו, מאפשרת חנייה חופשית לכלל הציבור בשעות היום (07:00-17:00), ואילו בשעות הערב/לילה (00:00-17:00), החנייה מותרת רק לדיירי הבתים הגרים באזור, זאת באמצעות תו חנייה אזורי (הרחבה בנושא - בפרק 4, להלן).

2.1.2 בעת עריכת הביקורת, רשות החנייה - המטפלת בהיבטים הקשורים לאכיפת חוקי התעבורה ברחובות העיר באמצעות פקחיה, משתייכת לאגף איכות הסביבה.
 אכיפה זו, מתאפשרת מכוח חוקי התעבורה וחוק עזר עירוני, העמדת רכב וחנייתו התשנ"ז-1997. עבודת פיקוח החנייה מבוצעת, כאמור, על ידי שמונה פקחי חנייה עירוניים, השייכים למדור הפיקוח העירוני שבאגף איכות הסביבה ורשות החנייה.
 ברשות החנייה, שמנהלה הוא מנהל אגף איכות הסביבה, 3 עובדות נוספות- סגנית מנהל רשות החנייה ושתי פקידות קבלת קהל. תוכנת המחשב איתה עובדת רשות החנייה מסופקת על ידי החברה לאוטומציה במרכז השלטון המקומי והיא מאפשרת קליטת דוחות עבירות חנייה, הטיפול והמעקב אחריהם, בדיקת זכאות להנפקת תווי חנייה אזוריים על פי הגדרת האזורים וכו'.
 הביקורת מבקשת לציין כי בעת סיום כתיבת דוח הביקורת האמור, רשות החנייה עברה לניהולה של החברה הכלכלית לתקופת ניסיון על פי החלטת מועצת העיר.

2.1.3 לנוכח פניות רבות של תושבים ללשכת מבקר העירייה ונציב תלונות התושבים, על קושי רב ביצירת קשר טלפוני עם רשות החנייה, הביקורת

נוכחה לדעת כי ברשות החנייה קיים ופועל רק קו טלפון אחד, מצב היוצר קושי רב לפונים לרשות החנייה.

לדעת הביקורת, אופי עבודתה של רשות החנייה המצריך קשר מתמיד וזמין בשעות הפעילות, מחייב מתן מענה טלפוני רב קווי, הנגיש לציבור הפונים.

יתר על כן, סגנית מנהל רשות החנייה ענתה לשאלת הביקורת ומסרה כי ביקשה, בעל פה, ממנהל רשות החנייה, הוספת קווי טלפונים נוספים לרשות החנייה, אולם בקשותיה אלה לא טופלו על ידו היות ולדבריה האחראית על הטלפונים בעירייה טענה תמיד שחסרים קווי טלפון פנויים ואין אפשרות להרחבת מרכזת הטלפונים בקווים חדשים.

לפיכך, הביקורת ממליצה כי ברשות החנייה יפעלו קווי טלפון נוספים, באופן מיידי, לשיפור וייעול השירות לציבור הפונים. הביקורת מציינת כי עם העברת רשות החנייה ומשרדיה לחברה הכלכלית, בסוף שנת 2004, הבעיה נפתרה על ידי הוספת מספר קווי טלפון במשרדי רשות החנייה.

2.2. התקשרות קבלנית

2.2.1 מנהל אגף איכות הסביבה, משמש כמנהל רשות החנייה, בעת עריכת הביקורת, מסר לביקורת כי מחודש נובמבר 2002, שירותי החנייה המוסדרת בעיר מופעלים על ידי חברה קבלנית. חוזה ההפעלה נחתם לתקופה של שנתיים עם אופציה לטובת העירייה, להארכה לתקופה של שלוש שנים, בחידוש מדי שנה.

מטרתה המרכזית של התקשרות זו היא שיפור מתמיד בהסדרת החנייה בעיר, יחד עם אכיפה מירבית של גביית קנסות החנייה, תוך העמסת מרבית העלויות הקשורות להסדרת החנייה ואכיפת גביית קנסות החנייה על החברה הקבלנית. זאת ועוד, הביקורת מצאה כי להסדרת נושא זה נערכו שלושה מכרזים.

(פירוט בנושא עריכת שלושת המכרזים יובא בפרק 2.2.4, להלן)

בתנאי המכרז האחרון נקבע כי התמורה המוצעת לחברה הקבלנית לא תעלה על 70%, מסך ההכנסות בפועל, בגין גביית דוחות חנייה.

הביקורת מצאה, כי על פי סעיף 11.5 בחוזה שנחתם בין העירייה לחברה הקבלנית עולה כי החברה מקבלת 69.6% מסך כל ההכנסות שמתקבלות בגין אכיפת גביית דוחות חנייה, על ידי החברה הקבלנית, ואת אותו אחוז בדיוק (69.6%) - מסך כל ההכנסות המתקבלות מהתשלומים בגין דוחות חנייה המשולמים, באופן יזום על ידי החייבים, ללא כל פעילות אכיפת גבייה, מצד החברה הקבלנית.

ממצא זה מצביע על מצב לא תקין היות ובפועל, משולמת לקבלן עמלה גם על תשלומים שבוצעו באופן יזום על ידי החייבים. לדעת הביקורת, יש לבצע הפרדה בין שני סוגי התקבולים בגין ההכנסות מגביית קנסות חנייה: תקבולים המתקבלים ללא כל פעולת אכיפה מצד החברה הקבלנית וללא כל מעורבות מצידה, לעומת תקבולים המתקבלים לאחר נקיטת פעולות אכיפה על ידי החברה הקבלנית. על ההכנסות המתקבלות בגין פעולות אכיפה של הקבלן יש לשלם לקבלן אחוז מסויים שייקבע תוך ניהול משא ומתן בין הקבלן לעירייה ואילו על ההכנסות המתקבלות מתשלום יזום של החייבים יש לשלם לקבלן, אחוז נמוך יותר וסמלי בלבד, שיכסה את העלויות של הקבלן בגין הנפקת הדוח והוצאות אחרות הקשורות בעניין.

2.2.2 על פי הקבוע בחוזה ההתקשרות התחייבויות הקבלן לעירייה

כוללות, בין היתר, את הנושאים הבאים:

- כיסוי מלוא עלויות שכר העבודה של פקחי החנייה (8 פקחים על פי החוזה עם אופציה להגדלה עד 12 פקחים).
- טיפול על חשבון החברה הקבלנית בגביית דוחות חנייה הכולל - משלוח התראות, תשלום לכל הרשויות (החברה לאוטומציה, רשות הדואר, משרד התחבורה וכו'), עמלת עו"ד, תשלום אגרות, תשלום הוצאת גביית הדוחות וכל הוצאה אחרת הנחוצה לצורך גביית הדוחות, אכיפתם וקיום כל ההליכים המקדמיים הנחוצים לצורך האכיפה.
- אספקת ציוד הכוללת, בין השאר, 11 מסופונים לפקחי העירייה לצורך רישום דוחות. כל ערכה כוללת תיק נשיאה, מסופון עם מצלמה דיגיטלית מובנית ומדפסת תואמת; שלושה מחשבים לשימוש משרדי הנמצאים ברשות

החנייה ; שתי מדפסות לשימוש משרדי ; ציוד לחיבור בין הציוד האמור ויחידות המחשב השונות.

- תחזוקה, תפעול, החלפה ותיקון של הציוד והשירותים האמורים.
- העסקת שתי עובדות מטעם הקבלן ועל חשבונו, במשרדי רשות החנייה בעירייה. הביקורת מציינת כי בנוסף לשתי עובדות אלה כאמור, עובדת עירייה נוספת, המועסקת על ידי העירייה ועל חשבונה ואשר שימשה בעת עריכת הביקורת כסגנית מנהל רשות החנייה, בנוסף לתפקידה כחשבת האגף לאיכות הסביבה וללא תמורה נוספת.

2.2.3 סגנית מנהל רשות החנייה ציינה בפני הביקורת כי דוחות חנייה רבים משולמים בדואר, כאשר בתוכנת המחשב של בנק הדואר קיימת חלוקה אוטומטית המעבירה מהתשלום 30% לעירייה ו- 70% ישירות לחברה הקבלנית. בהתחשבנויות השוטפות הנערכות עם החברה הקבלנית מותאמת חלוקת הכספים בין העירייה לחברה הקבלנית על פי חלוקת האחוזים שבחוזה, קרי 69.6% לחברה הקבלנית ו- 30.4% לעירייה. דוחות החנייה ניתנים לתשלום גם ברשות החנייה אצל סגנית מנהל רשות החנייה וגם במקרה זה על אף, שכל העבודה נעשית על ידי רשות החנייה, 70% מהתקבולים מועברים לחברה הקבלנית. בנוסף, ניתן לשלם את דוחות החנייה גם בבנקים המסחריים כאשר כל הכספים המשולמים מופקדים לחשבון העירייה ואחת לתקופה נערכת בגזברות התחשבנות בין העירייה לחברה הקבלנית. במסגרת התחשבנות זו, מעבירה הגזברות לחברה הקבלנית את חלקה בהכנסות (69.6%), תוך בדיקת החובות הכספיים של החברה הקבלנית לעירייה שעיקרם תשלום עבור שכר הפקחים הכולל שעות נוספות.

הביקורת מציינת כי ההנחה שהושגה על ידי מנהל רשות החנייה במשא ומתן להורדת המחירים עם החברה הקבלנית מסתכמת בסך הכל ב-0.4% (!) לעומת תשלום של 70% מהתקבולים מדוחות החנייה כפי שהיה בהצעת המחיר במכרז.

מנהל רשות החנייה מסר לביקורת כי התמורה שהוצעה במכרז בשיעור שלא

יעלה על 70% מסך כל ההכנסות, נקבעה על ידו, לדבריו, על פי שיחות שערך עם מנהלי רשויות חנייה בערים אחרות אשר מעסיקות את החברה הקבלנית שבפועל זכתה במכרז בכפר סבא. עוד הוסיף מנהל רשות החנייה כי החברה הקבלנית האמורה היא החברה היחידה במדינה המספקת שירותי חנייה מוסדרת והיא החברה היחידה שניגשה למכרז.

2.2.4 על אף דבריו של מנהל רשות החנייה כפי שפורטו לעיל, הביקורת מצאה כי לנושא ביצוע שירותי חנייה מוסדרת בעיר התקיימו, כאמור, שלושה מכרזים. למכרז השלישי (מס' 13/02) ניגשה, חברה אחת, שגם זכתה בו. למכרז הראשון (מס' 3/01) לא הוגשה אף הצעה, אולם שלוש חברות שונות, ביניהן גם החברה הקבלנית שהועסקה בעת עריכת הביקורת, קנו את מסמכי המכרז. את המכרז השני (מס' 26/01) קנתה רק חברה אחת, החברה הקבלנית שהועסקה בעת עריכת הביקורת, שלבסוף לא הגישה למכרז זה הצעה.

יתרה מזאת, הביקורת מצאה כי בעקבות שני המכרזים הראשונים קיימו נציגי החברות הקבלניות, כאלו שקנו את המכרזים וכאלו שלא, סיורים ברחבי העיר ופגישות עם נציגים של אגף איכות הסביבה ביניהם מנהל האגף.

בפגישות אלה, הוסברה לנציגי החברות הקבלניות מהות המכרזים.

יתר על כן, מנכ"ל החברה הכלכלית, בשיחה שקיימה הביקורת עימו ב- 01/06/2004, טען בפניה כי הוא היה מעוניין לגשת למכרזים האמורים, אולם ראש העיר באותה תקופה, ששימש גם כיו"ר דירקטוריון החברה הכלכלית מנע זאת ממנו. מנכ"ל החברה הכלכלית, הוסיף וציין בפני הביקורת כי אם החברה שבניהולו תקבל את תפעול שירותי החנייה המוסדרת בעיר, חלוקת ההכנסות תהיה של 60% לטובת העירייה ו-40% לטובת החברה הכלכלית.

להלן תגובת מנכ"ל החברה הכלכלית מיום 19/10/2004, כ - 4.5 חודשים מאוחר יותר, לאחר שמועצת העירייה החליטה להעביר את ניהול רשות החנייה לטיפול החברה הכלכלית:

3'. לגופו של עניין, למרות התייחסותי כי ניתן לבנות תמדיל הכנסות של 40% לחכ"ס ו-60% לעירייה, ברצוני להבהיר כי לאחר בדיקה מעמיקה של ההוצאות הדרושות להפעלת רשות החנייה, יש לבחון מחדש את התמדיל הנכון.

4. בשל כך, המלצתי, (אשר התקבלה במועצת העיר) הינה להמשיך להתקשרות עם החברה הקבלנית בשנת 2005 על מנת לבחון מקרוב את עלויות התפעול של רשות החניה (רצ"ב ביאור מס' 2 שצורף לתוכנית העסקית שהוצגה על-ידי למועצת העיר המפרטת את ההוצאות הצפויות).

5. לפיכך, כמדומני, 70% אינו אחוז גבוה בהתייחס להוצאות שחלות על הזכייין, כולל תשלום עבור 8 פקחי חניה אשר אינם מבצעים אכיפת חניה בלבד.

6. למרות המלצותיכם, כי הזכייין מרוויח גם מדוחות ששולמו ישירות לעירייה, ללא דרישת אכיפה כלשהי, יש להתחשב כי הזכייין מממן פקחים, אשר לא בהכרח עובדים עבורו.

לדעת הביקורת, קיימת חשיבות בחיפוש אחר חברות אחרות המתמחות בביצוע שירותי חנייה מוסדרת, זאת בכדי להימנע ממצב בו העירייה תלויה בחברה אחת וכן לשם פתיחת תחרות בין חברות תוך שיפור ההצעה שתוגש לעירייה על ידי החברות.

בנוסף, תמוה בעיני הביקורת שינוי בעמדת מנכ"ל החברה הכלכלית בין שתי התקופות, בטרם קבלת ניהול רשות החנייה לידי ולאחר ההחלטה של מועצת העירייה להעביר את רשות החנייה לניהול החברה הכלכלית.

הביקורת עיינה בשלושת המכרזים האמורים וערכה ביניהם השוואה שתפורט להלן. הביקורת מצאה כי שני המכרזים הראשונים דומים במהותם, זולת סעיף אחד, כפי שיוסבר בסעיף 2.2.4.1. על כן, ההשוואה הינה בין שני המכרזים הראשונים לעומת המכרז השלישי:

2.2.4.1 ההבדל המהותי בין המכרז הראשון (3/01) לבין המכרז השני (26/01)

הינו סעיף 3.1.9 במסמך ב'. במכרז הראשון נקבע כי הזוכה יגבה את דוחות החנייה בהליכים אזרחיים בלבד. במכרז השני וגם במכרז השלישי (13/02) נקבע כי הזוכה יגבה את דוחות החנייה בכל אמצעי חוקי אשר יעמוד לרשותו, בכפוף לאישור היועץ המשפטי של עיריית כפר סבא.

משמעותו של שינוי זה הוא ביצוע אכיפת גבייה על ידי הקבלן על פי פקודת המיסים (גבייה), כלומר קיום אמצעי אכיפה לא בהליך אזרחי (הוצאה לפועל) תוך הידרשות לקבלת צו שיפוטי לפעולות האכיפה, אלא ביצוע אכיפת החוב באמצעים מנהליים.

השוני העיקרי בין אכיפת חוב באמצעים מנהליים לבין אכיפת חוב באמצעים אזרחיים הוא כי באמצעי הראשון אין צורך בצו שיפוטי לביצוע האכיפה. שיטת האכיפה המנהלית המתאפשרת על פי פקודת המיסים (גבייה) מקנה לעירייה סמכויות אכיפה נרחבות ללא צורך באישור גורם שיפוטי. לעומת זאת, אכיפה בהליכים אזרחיים, משמעותה פתיחת תיק בהוצאה לפועל לאחר קבלת צו שיפוטי כאשר כל השלבים באכיפה זו מחוייבים באישור שיפוטי.

הביקורת מצאה כי לאחר פרסום המכרז הראשון נציגי החברות הקבלניות ערכו בירורים והתדיינויות רבות עם נציגי העירייה על מנת לשנות את הסעיף המגביל את פעולות האכיפה לאכיפה באמצעים אזרחיים בלבד לאכיפה באמצעים מנהליים.

לדעת הביקורת, אכיפה באמצעים מנהליים על פי פקודת המיסים (גבייה) מקלה ומקצרת את תהליך הגבייה ומאפשרת לקיימו ללא הידרשות לצו שיפוטי.

מנהל האגף לאיכות הסביבה בהיותו מנהל רשות החנייה בתגובתו לממצאי הדוח טען: *"חוות דעת משפטית קצרה את השניו' אכיפה היועצים המשפטיים לעירייה (נספח א')."*

מעיון בחוות דעת אלה הביקורת למדה כי היתה קיימת האפשרות של אכיפת גביית קנסות חנייה באמצעים אזרחיים היות ולהבדיל מחובות אחרים קנסות החנייה ניתנים על פי חוקי העזר ולא ניתן לאכוף גבייתם על פי פקודת המיסים (גבייה) ותקנות המיסים (גבייה), היינו באמצעים מנהליים. יתר על כן ולאור הזמן הממושך שעבר מאז חתימת החוזה, הביקורת מעירה על הצורך בחוות דעת משפטית מחודשת אשר תבחן את אמצעי האכיפה האפשריים העומדים בפני העירייה.

2.2.4.2 בשני המכרזים הראשונים בסעיף 10 (מסמך ב') נקבע כי:

"המציע יתייחס בהצעתו לכל הציוד שישופק על ידו, ... ויפרט, בין היתר, את התמורה אותה הינו מציע לשלם לעיריית כפר סבא, ע"י נקיטת אחוז מסויים מתוך סך הסכומים הנגבים בגין דוחות חניה בשל חניה לא חוקית, באזור המוסדר, ובלבד

והתמורה המוצעת לא תעלה על סך של 30% מסך ההכנסות בגין גביית דו"חות

החניה."

לעומת זאת, במכרז השלישי בסעיף 4.2 (מסמך ב') נקבע כי:

"...התמורה המוצעת לזוכה לא תעלה על 70% כולל מע"מ מסך ההכנסות בפועל

בגין גביית דוחות חניה."

להלן תגובת מנהל האגף לאיכות הסביבה ורשות החנייה:

"א. למכרזים הראשונים לא הוגשו הצעות כלל, כנראה בגלל התנאים.

ב. בגזברות היו בדעה שכאשר הנושא היה בטיפול העירייה ההכנסות לא כיסו את

הוצאות הפיקוח, והגביה לא היתה טובה מספיק.

ג. כיום גם יש כיסוי להוצאות וגם יש הכנסות.

ד. החוזה נכתב ע"י היועצת המשפטית של העירייה."

2.2.4.3 בשני המכרזים הראשונים, לא היתה התייחסות לנושא

תשלום שכר הפקחים על ידי החברה הקבלנית הזוכה,

זאת בניגוד למכרז השלישי שבו נקבע בסעיף 3.2 (מסמך ב'):

"בנוסף ישלם הזוכה לעירייה את עלויות שכר העבודה של הפקחים."

על פניו, ההפרשים העצומים בתמורות הכספיות המוצעות לקבלן בין

שני המכרזים הראשונים לבין המכרז השלישי (30% לעומת 70%

בהתאמה), עשויים להיות מוסברים בכך שבמכרז השלישי הקבלן

הזוכה מחוייב בתשלום משכורות לפקחים, נושא שלא הופיע בשני

המכרזים הראשונים. אולם, הסרת ההגבלה על אכיפה אזרחית בלבד

תוך שינוי תנאי המכרז לאכיפה באמצעים מנהליים מהווה שינוי

מהותי המצמצם את עלויות האכיפה של הקבלן, יחד עם זירוה תהליך

האכיפה. יתר על כן, מנכ"ל החברה הכלכלית מסר כאמור לביקורת,

כי היה "מסתפק" בתמורה של 40% בלבד (כולל שכר פקחים) ועל כן,

לדעת הביקורת, קיים הפרש מהותי בתמורות הכספיות המוצעות

בתנאי המכרזים, לקבלן הזוכה.

בתגובת מנכ"ל החברה הכלכלית לפיתוח כפר סבא, לממצאי הביקורת

והיות והוחלט כי במסגרת העברת רשות החנייה לידי החברה

הכלכלית לפיתוח כפר סבא וגביית קנסות החנייה כולל הפיקוח על

החנייה יישארו בידי אותה חברה קבלנית, שינה מנכ"ל החברה

הכלכלית לפיתוח כפר סבא את גרסתו וחלוקת ההכנסות נשארה כמעט ללא שינוי ניכר.

לאור זאת, לדעת הביקורת, בטרם קביעת תנאי החוזה למכרז, יש להכין מסמך ניתוח כלכלי, מלווה בתוכנית עסקית, אשר יוכן בצורה אובייקטיבית ויצביע על הכדאיות לעירייה בכניסה להתקשרות כזו וזאת בטרם קביעת האומדן לתמורה המוצעת לקבלן תוך התייחסות לכל המרכיבים העשויים להשפיע על קביעת האומדן ולא להסתפק רק בהשוואה בנעשה בערים אחרות, כפי שנעשה לדברי מנהל האגף לאיכות הסביבה בעת שניהן בראש רשות החנייה. זאת ועוד, מהנתונים שנמסרו על ידי גזברות העירייה יוצא כי עלות כיסוי שכר הפקחים והפקידות הנוספות מטעמו אינה עולה על 12%-15% מסך כל היקף הגבייה של החברה הקבלנית. אי לכך, לביקורת לא ברור השינוי המהותי שחל ביחס של חלוקת ההכנסות בין העירייה לבין החברה הקבלנית בין שני המכרזים הראשונים לבין המכרז השלישי.

דעתה של הביקורת לא נוחה בנושא לאור השינויים שנעשו בין המכרזים ולאור תחשיבי מנכ"ל החברה הכלכלית כפי שהוצגו לביקורת על ידו בפגישה שנערכה עימו ב - 01/06/2004 ועל כן, רצוי לתת את הדעת על כך.

בנוסף, הביקורת מבקשת להעיר כי בסעיף 7 (ב) בפרק י. - ייעוץ משפטי - בדיני העיריות נקבע: "לא תתקשר רשות מקומית בחוזה בכתב אלא לאחר שקיבלה חוות דעת משפטית בכתב על העיסקה." הביקורת לא מצאה ולא הומצאה לה חוות דעת משפטית בכתב על עיסקה זו (פירוט בנספח ב'). הביקורת מציינת כי היעדר חוות דעת משפטית כמתחייב, מהווה ליקוי מהותי.

2.2.4.4 בשני המכרזים הראשונים בסעיף מס' 1 (מסמך א') נקבע

כי: "על המשתתף במכרז להיות בעל נסיון קודם בעבודה מסוג המכרז

ובהיקף דומה של שנה אחת לפחות ברשות מקומית".

לעומת זאת, בסעיף מס' 1 (מסמך א') במכרז השלישי

נקבע כי: "על המשתתף במכרז להיות בעל נסיון קודם בעבודה מסוג המכרז ובהיקף של טיפול בכ- 50,000 דוחות בשנה לפחות ברשויות מקומיות."

שינוי זה תמוה בעיני הביקורת ולא התקבל הסבר שיניח דעתה של הביקורת, לשינוי תנאי סף זה, שינוי שייתכן והטיב עם הקבלן הזוכה.

2.2.4.5 בשני המכרזים הראשונים נקבע כי הגבייה תהיה מיום זכיית הקבלן במכרז. זאת ועוד, בפגישה שנערכה ב- 20.12.01 בעקבות המכרז הראשון, בין נציגי הקבלנים לבין מנהל מחלקת ניקיון ומנהלת מדור חנייה באותה תקופה, שאל אחד מנציגי הקבלנים: "*האם ניתן לאכוף על דוחות מטריט?*". מנהלת מדור חנייה ענתה מפורשות: "*התשובה היא לא, האכיפה אינה זכיינת על הקבלן*". לעומת זאת, בסעיף 4.3 (מסמך ב') במכרז השלישי מצויין כי: "*למען הסר ספק, הזוכה יהיה רשאי לגביית התמורה הן לגבי דוחות ישנים שטרם ניגבו עוד לפני תחילת תוקפו של ההסכם, והן לגבי דוחות חדשים שיגבו במהלך תקופת ההסכם*".

לדעת הביקורת, בדומה לשינוי באמצעי האכיפה מאכיפה אזרחית לאכיפה מנהלית, המקל באופן ניכר את האכיפה על קבלן, גם שינוי זה, המאפשר אכיפה רטרואקטיבית מטיב עם הקבלן הזוכה.

2.3 תהליכי עבודה והתפלגות דוחות חנייה

2.3.1 סגנית מנהלת רשות החנייה מסרה לביקורת כי בתום כל משמרת, פקחי החנייה העירוניים מגיעים למשרדי רשות החנייה ומבצעים פריקה של המידע שנאגר במהלך משמרתם במסופוניהם למחשבי רשות החנייה. עוד מסרה לביקורת כי כל המידע המצוי במסופונים והמועבר למחשבי רשות החנייה כאמור, אינו ניתן לשינוי/תיקון/מחיקה וכו'.

לדעת הביקורת, שימוש במסופונים יחד עם העובדה כי המידע המצוי בהם לא ניתן לשינוי/תיקון ו/או מחיקה מייעלים את עבודת רשות החנייה ומונעים אפשרות לפעולות לא תקינות כגון - שינוי/מחיקת דוח חנייה.

לאחר פריקת המידע מהמסופונים למחשבי רשות החנייה, סגנית מנהל רשות החנייה מבצעת בדיקה ידנית של שוברי הדוחות. בדיקה זו נועדה לוודא כי הסכומים הרשומים בדוחות החנייה תואמים את סוג העבירה.

2.3.2 מקבל הדוח חייב לשלם את הקנס תוך 3 חודשים אלא אם בוחר לערער ו/או להישפט. אם החייב נמנע מלשלם את הדוח וגם בחר שלא לערער ו/או להישפט, העירייה חייבת לשלוח לו במכתב רשום הודעת תשלום שנייה תוך שנה בסכום הקנס המקורי לתשלום תוך 3 חודשים. תהליך הצמדת סכום הקנס למדד וחיוב בריבית פיגורים מתבצע רק לאחר תום המועד החדש לתשלום.

ביצוע אכיפת גביית הדוחות על כל מרכיביו (אימות פרטים במשרד התחבורה; שליחת מכתבים בדואר רשום וכו') מבוצע על ידי ועל חשבון החברה הקבלנית כפי שנקבע בחוזה ההתקשרות בין העירייה לחברה הקבלנית.

2.3.3 הביקורת עיינה בדוחות התפלגות חייבי קנסות חנייה לשנים 2002-2003 המופקים על ידי החברה לאוטומציה של המרכז לשלטון מקומי. הביקורת מעירה כי לאחר עיון בדוחות ונתונים שונים המופקים על ידי החברה לאוטומציה כאמור, מצאה כי דוחות אלה לוקים בחסר. כך למשל, בדוחות חייבים לשנים פרטניות לא ניתן לשייך את הסכום ששולם לשנה מסויימת. ליקוי זה אינו מציג תמונה מדוייקת של התשלום, משמע לא ניתן לדעת את כמות הדוחות ששולמו, שיוכם השנתי והרכב התשלום - בהיבט של ריבית פיגורים. עוד מצאה הביקורת כי בדוחות חייבים מעל סכום מסויים לא קיים פרוט זמנים המציין את תאריך הקנס המקורי ותאריך תחילת ההצמדה והריבית, על הקנס המקורי.

הביקורת ממליצה כי כל נושא המיחשוב ברשות החנייה ייבדק באופן מקצועי תוך שקילת האפשרות להחליף את ספק התוכנה על מנת ששרות המיחשוב יענה על כל צרכי רשות החנייה ויהיה נוח לתפעול, גמיש ויעיל. בעת המעבר של רשות החנייה לניהולה של החברה הכלכלית כאמור לעיל, הוחלפה תוכנת המחשב איתה עובדת רשות החנייה מתוכנת המחשב של החברה לאוטומציה לתוכנת המחשב של הקבלן.

2.3.4 מעיון בדוחות התפלגות חייבי קנסות חנייה לשנים 2002-2003, הביקורת העלתה את הממצאים הבאים:

1. בשנת 2002 כמות דוחות החנייה שנרשמו עמדה על - 24,972 דוחות.
2. סכום הקנס בגין הדוחות לשנת 2002 עמד על - 2,219,865 ₪.
3. סכום הקנס המצטבר ששולם במהלך שנת 2002 עמד על - 1,134,363 ₪, בגין קנסות של השנה השוטפת ושנים שקדמו לה.
4. בשנת 2003 כמות דוחות החנייה שנרשמו עמדה על - 39,464.
5. סכום הקנס בגין הדוחות לשנת 2003 עמד על - 4,604,760 ₪.
6. סכום הקנס המצטבר ששולם במהלך שנת 2003 עמד על - 1,569,442 ₪, בגין קנסות של השנה השוטפת ושנים שקדמו לה.

הביקורת מציינת כי עד חודש נובמבר 2002 רשות החנייה פעלה ללא קבלן חיצוני. עוד מציינת הביקורת כי בשנת 2002 התקיים מבצע גבייה ארצי מיוחד (מבצע שטרית). מחודש נובמבר 2002 פעלה חברה קבלנית האחראית על אכיפת גבייה בנוגע לקנסות חנייה.

הממצאים שפורטו לעיל, מצביעים כי בשנת 2003, לאחר תחילת עבודתו של הקבלן החיצוני, כמות דוחות החנייה גדלה אומנם ב - 14,492 לעומת השנה הקודמת, אולם אחוז ההצלחה בגביית דוחות החנייה בשנת 2003 עמד על 34% לעומת 51% בשנת 2002 (כשהקבלן טרם עבד עבור העירייה). יוצא מכך, כי החברה הקבלנית שהובאה בעיקר לצורך שיפור ויעול פעולות אכיפת הגבייה, הביאה לעלייה במספר דוחות החנייה, אולם מטרת

ההתקשרות עם החברה הקבלנית היתה בעיקרה העלאת אחוז גביית דוחות חנייה. בפועל, לא זו בלבד שאחוז הגבייה של דוחות החנייה בתקופת פעולתה ירד ב - 17% לעומת השנה הקודמת אלא שרואים בבירור, שקצב הגבייה על ידי החברה הקבלנית, אינו גבוה בצורה משמעותית, מקצב הגבייה של רשות החנייה לבדה בשנת 2002. בנוסף, החברה הקבלנית גובה עמלה גבוהה יחסית העומדת על 69.6% מסך כל ההכנסות המתקבלות מתשלום החייבים, בגין דוחות חנייה, עמלה שלא היתה קיימת כשהגבייה היתה בידי רשות החנייה.

זאת ועוד, על פי דוח הכנסות והוצאות לשנים 2002-2003 של רשות החנייה, כפי שהוכן על ידי גזברות העירייה, עולה כי בשנת 2002 הכנסות רשות החנייה, בניכוי הוצאותיה היו גבוהות בכ- 500,000 ₪ לעומת שנת 2003, אף על פי שכמות הדוחות היתה נמוכה באופן משמעותי בשנת 2002 לעומת שנת 2003.

בנוסף, הביקורת מצאה כי נכון לחודש מאי 2004, קיימת קבוצה של 130 חייבים שסך חובם בגין דוחות חנייה עומד על 1,137,548 ₪, חרף העובדה שהחברה הקבלנית שאחראית לאכיפת גביית חובות בגין דוחות חנייה פעלה מעל ל- 18 חודשים.

2.3.5 לצורך השוואה ולהמחשת הנושא ערכה הביקורת בירור עם מנהלת מחלקת הגבייה לגבי התעריפים המשולמים לחברה הקבלנית לאכיפת גביית הארנונה. מהבירור עולה כי החברה הקבלנית להעמקת גביית הארנונה התקשרה בחוזה עם העירייה על פי מכרז של החברה למשק וכלכלה. מנהלת מחלקת הגבייה מסרה לביקורת כי חברה קבלנית זו מקבלת תשלום משוקלל דיפרנציאלי של 1.11% מסך כל היקף הגבייה לפי הפירוט:

- גבייה רגילה/שוטפת - 0.55%.

- גבייה באכיפה מנהלית - 5%.

- גבייה בעייתית באכיפה משפטית - 5%.

כמו כן, היות ובחוזה ההתקשרות נקבע סכום יעד לגבייה שנתית, בידי החברה הקבלנית, העמקת הגבייה מעבר לסכום היעד מזכה את החברה בבונוס של 9%, רק על הסכום מעל לסכום היעד שנקבע.

בנוסף, מנהלת מחלקת הגבייה מסרה לביקורת כי החברה מעניקה מדי שנה לעירייה הנחה בסך של 1,200,000 ₪ בגין תשומות הגבייה של עובדי העירייה במחלקת הגבייה. למרות השוני בין גביית ארנונה לבין גביית קנסות חנייה, הביקורת רואה בפעולות האכיפה דימיון ולכן לאור הממצאים, כפי שפורטו לעיל, בסעיף 2.3.4 ובסעיף 2.3.5, לדעת הביקורת, יש לבצע בדיקה מקיפה של אופן וכדאיות ההתקשרות עם קבלן אכיפת הגבייה ברשות החנייה, אשר שכר טרחתו מסתכם בכ-70% מסך כל ההכנסות אותן הוא גובה, לעומת אחוזי הגבייה הדיפרנציאליים והנמוכים של החברה הקבלנית לאכיפת גביית הארנונה.

2.3.6 משיחות שניהלה הביקורת עם גורמים שונים, הן בעירייה והן עם מנכ"ל החברה הקבלנית, מסתבר שבמועד העברת הטיפול בדוחות החנייה מרשות החנייה לידי החברה הקבלנית מצבת החובות מקנסות חנייה הסתכמה בכ- 39,000,000 ₪ (מספר לא בדוק). מנכ"ל החברה הקבלנית וגורמים בעירייה טענו שעל פי בקשת החברה הקבלנית נקנה קובץ היסטורי של צבירת וטיפול בחובות החנייה במשך השנים. לאחר בדיקת הנתונים החברה הקבלנית קיבלה לידיה טיפול בחוב של כ- 8,000,000 ₪ (סכום לא בדוק) היות והיתרה של כ- 30,000,000 ₪ היתה מורכבת ככל הנראה מחובות שלא היו עוד ברי גבייה. הביקורת נתקלה בקושי בהשגת הנתונים המדויקים של מצבת החובות וגילן במועד העברת הטיפול מידי העירייה לידי החברה הקבלנית.

רק לאחרונה ובשיתוף החברה הקבלנית יתכן שהחברה לאוטומציה תוכל לשחזר את הקובץ ההיסטורי ואז הביקורת תגיע למספרים מדויקים. בכל מקרה, חמור בעיני הביקורת שסכום משמעותי של מיליוני ₪, הפך לבלתי ניתן לגבייה ככל הנראה, עקב טיפול לא תקין, לא רציף, לא שוטף בעבר של רשות החנייה בעירייה, אשר הוביל לכאורה, להתיישנות דוחות החנייה ולהפסד סכומים משמעותיים מאוד המוערכים עד לסיום הבדיקה המדויקת, במיליוני שקלים רבים. הביקורת חוזרת ומציינת שהמספרים לעיל, הינם אומדנים בלבד, כפי שנתקבלו מגורמים שונים הן בעירייה והן בחברה הקבלנית ובדעת הביקורת להמשיך לבדוק את הנושא עד למציאת המספרים המדויקים אם וכאשר החברה לאוטומציה תעביר לידיה את הקובץ ההיסטורי.

- 2.3.7 עד לקבלת נתוני הקובץ ההיסטורי ושחזורם מצאה הביקורת כי בתקופה מרץ-אפריל 2003 נמחקו בגלל התיישנות כ-150,000 דוחות חנייה, התיישנות שחלה עקב אי טיפול נאות בדוחות חנייה. לדעת הביקורת, עם שווי דוח חנייה ממוצע עומד על כ-100 ₪ (כולל עלות הדוח, ריבית, הצמדה, ריבית פיגורים) וייתכן ואף שווי גבוה יותר, אזי ההפסד שנגרם לעירייה עקב טיפול כושל בדוחות וביטולם בגלל התיישנותם מסתכם בכ-15 מיליון ₪.
- הסיבות להתיישנות דוחות החנייה הן כלהלן:
- א. דוחות חנייה, אשר טופלו במסגרת רשות החנייה אך לא נשלחו במשלוח חוזר בדואר רשום לבעלי הרכבים במהלך שנה מיום העבירה, ועל כן חלה עליהם התיישנות והם אבודים מבחינת יכולת הגבייה על ידי העירייה.
- ב. דוחות שנשלחה בגינם הודעת קנס בדואר רשום אך לא נשלחה הודעה נוספת במהלך 3 שנים מיום ההודעה הראשונה, גם לגביהם חלה התיישנות ואי יכולת גבייה.
- ג. דוחות חנייה, אשר לא טופלו במשך פרקי הזמן לעיל מסיבות של סטאטוס של הקפאה/המתנה/סיום טיפול(עקב אי התאמה), חלה עליהם הקפאה ואין אפשרות לגבותם.
- להלן פירוט דוחות החנייה והסיבות לביטולם:

<u>כמות דוחות</u>	<u>סיבת ביטול דוחות</u>
21,936	לא נשלחה הודעה ראשונה תוך שנה מיום העבירה
23,591	לא נשלחה הודעה נוספת במהלך 3 שנים משליחת ההודעה האחרונה
61,572	דוחות במצב הקפאה/המתנה/ סיום טיפול (עקב אי התאמה)
39,000	דואר חוזר
700	אי שליחת דואר לחברות השכרת רכב
146,799	<u>סה"כ</u>

הדוחות לעיל בוטלו (הועברו לקובץ היסטוריה בחברה לאוטומציה) על פי דרישת מנהל רשות החנייה והיועץ המשפטי, באותה תקופה. הנימוק לביטול הדוחות, כפי שהובא בדרישה היה: "מאחר ועפ"י החוק אין

באפשרותנו לגבות חובות אלה, נבקש להעביר את הדוחות הנ"ל לקובץ היסטוריה (קרי-ביטולם)."

על פי הערכת הביקורת, צבירת המספר הבלתי סביר של דוחות חנייה שלא טופלו כראוי על פי חוק, וכפועל יוצא, הפכו לאי ברי גבייה - החלה בשנת 1990 כאשר המחיקה נעשתה כאמור בתחילת שנת 2003. הביקורת קובעת כי אין כל הסבר סביר אשר יוכל להצדיק מצב חמור שבו בגלל חוסר טיפול ו/או טיפול כושל, נגרמו לעירייה הפסדים של מיליוני שקלים רבים. הביקורת שבה ומזכירה כי בידיה מסמכים המצביעים על הימצאותם של כ-150,000 דוחות כאלה. אם וכאשר תצליח הביקורת להגיע לנתונים המלאים של קובץ ההיסטוריה, היא תוכל להביא נתונים מדויקים יותר, אולם כאמור עד כה נבצר ממנה להגיע לנתונים אלה. בנספח ג' מובאים המכתבים אשר הורו על ביטול הדוחות בגלל התיישנות ועל סיבת ההתיישנות.

הביקורת מתייחסת בחומרה רבה לכך שעקב טיפול רשלני לכאורה, בדוחות החנייה, לא ננקטו הצעדים המתחייבים על פי החוק על מנת לשמור על יכולת גביית הכספים המגיעים לעירייה. בהתנהלות זו נגרם כשל מערכתי שהביא להפסדים הנאמדים במיליוני שקלים.

2.4 ערעור על דוחות חנייה

- 2.4.1 עבירות חנייה נכללות בקבוצת עבירות ברירת משפט. בפגישה שערכה הביקורת עם היועץ המשפטי לעירייה, המשמש גם כתובע העירוני, נמסר לה על ידו כי עבירות חנייה הן עבירות פליליות קלות ולפיכך בעבירות אלה מבצע עבירת החנייה מואשם למעשה, טרם הבאתו בפני שופט בבית משפט.
- הביקורת מציינת כי תשלום הדוח על ידי עובר העבירה כמוהו כהודאה בעבירה, יחד עם זאת, לרשותו של החייב בתשלום הדוח עומדות שתי אפשרויות זולת תשלום הדוח: בקשה להישפט בפני שופט בבית משפט לעניינים מקומיים ו/או הגשת ערעור בפני היועץ המשפטי לעירייה המשמש כתובע עירוני, אפשרויות אלה מפורטות בדוח החנייה כלהלן:
- "(2) אם ברצונך להשפט על העבירה בבית משפט, עליך למלא את פרטיך בבקשה להישפט שבנספח

המצורף להודעה זו, מעבר לדף, לחתום עליה ולשלוח אותה למען הרשום בה בדואר רשום, תוך המועד שנקבע לתשלום הקנס כמפורט בסעיף (1) לעיל.

(3) בתקופה זו תוכל לבקש מהתובע לבטל את הודעת תשלום הקנס מהנימוקים המפורטים בחוק. לתשומת לבך, אם התובע יחליט שלא לבטל את הודעת תשלום הקנס או אם תורשע בבית המשפט, הוראת סעיף קטן (1ב) * יחולו כאילו לא הוגשה הבקשה לביטול הקנס.

* הערת הביקורת: סעיף 1ב, הנזכר לעיל, מופיע בדוח החנייה וקובע את המועד האחרון לתשלום דוח החנייה.

הביקורת מציינת כי היועץ המשפטי לעירייה הוא הסמכות הבלעדית המוסמכת לדון בערעור ולהקל ו/או לבטל דוח חנייה, זאת מתוקף ההסמכה הבלעדית שניתנה רק לו מטעם היועץ המשפטי לממשלה וסמכות זו אינה ניתנת להאצלה.

2.4.2 סגנית מנהל רשות החנייה והיועץ המשפטי לעירייה, תיארו בפני הביקורת את תהליך הגשת ערעורים על ידי חייבים, כלהלן:

2.4.2.1 אזרחים המעוניינים לערער בפני התובע העירוני שולחים את בקשת הערעור שלהם בה מפורטות השגותיהם על קבלת דוח החנייה.

בקשה זו מגיעה ראשית לרשות החנייה ולאחר שסגנית מנהל רשות החנייה מזינה במחשב, עדכון בדבר הגשת ערעור לגבי דוח מסויים, מעבירה סגנית מנהל רשות החנייה באופן אישי, במסירה ידנית את כל המידע הקשור לבקשת הערעור לידי היועץ המשפטי לעירייה.

הביקורת מצאה כי כמות בקשות הערעור המוגשות, רבה מאד ומכילה ניירת רבה, בקשות אלה נבדקות ברשות החנייה ומועברת באופן ידני למשרדו של התובע העירוני.

לדעת הביקורת, ניתן לייעל הטיפול בבקשות ערעור אלה, על ידי יצירת קישוריות ממחושבת בין רשות החנייה לבין התובע העירוני.

זאת ועוד, הביקורת מצאה כי כל בקשות הערעור נסרקות

ומוכנסות לתוכנת המחשב עימה עובדת רשות החנייה ועל כן הביקורת בדיעה כי הצבת תוכנת המחשב האמורה בלשכת היועץ המשפטי תקל, תייעל ותזרז את הטיפול בבקשות הפונים.

2.4.2.2 כמות בקשות הערעור הרבות המוגשות לתובע העירוני, המסתכמות באלפי בקשות, יוצרת מעמסה כבדה על התובע העירוני. זאת ועוד, עובדת היותו של התובע העירוני גם יועץ משפטי לעירייה, כמו גם היעדר לשכה משפטית, בה מועסקים מספר עורכי דין, יחד עם "נדוניה" של אלפי תיקים מקודמתו בתפקיד של היועץ המשפטי, גורמים לעיכוב בטיפול באלפי הבקשות.

לאור זאת, מסר התובע העירוני לביקורת כי עם קבלת בקשות הערעור לעיונו, הוא עוצר את מניית הזמן למועד התשלום לאור התארכות הטיפול כאמור, כדי לא לפגוע בפונים, שלא באשמתם.

לאור הממצאים שפורטו לעיל, על מנכ"ל העירייה לשקול מציאת פתרון אשר ייעל, ישכלל ויקל על הטיפול המשפטי בנושא.

2.4.2.3 הביקורת מצאה כי התשובה של התובע העירוני הנשלחת לפונים על ידי מנהל רשות החנייה, היא במרבית המקרים לאקונית וקצרה מאוד, ללא כל פירוט ו/או הנמקה. עוד מצאה הביקורת כי סגנית מנהל רשות החנייה מתחילה את הטיפול בפניות וגם מסיימת אותן עם משלוח התשובה לפונה. בנוסף, מצאה הביקורת כי רק לסגנית מנהל רשות החנייה יש סיסמא ואת האפשרות הטכנית/מיחשובית לבצע את החלטת התובע העירוני בעניין הפחתת סכום התשלום בגין הדוח ו/או ביטולו המוחלט.

הביקורת ממליצה כי התשובות הנשלחות לפונים יהיו מפורטות יותר ותוסבר בהן מהות ההחלטה ונימוקיה המשפטיים.

הביקורת ממליצה כי ההרשאה המיחשובית הבלעדית שניתנה לסגנית מנהל רשות החנייה, לגבי ביטול הדוחות במחשב, תועבר ללשכת היועץ המשפטי לעירייה היות והוא הוסמך באופן אישי

**ובלעדי, על ידי היועץ המשפטי לממשלה לשמש כתובע עירוני
ובין היתר גם הוסמך לבטל דוחות חנייה.**

2.4.3 בבדיקה מדגמית שערכה הביקורת ב- 187 דוחות שבוטלו כתוצאה
מערעורים שהתקבלו, עלו הממצאים הבאים :

1. ב- 73 דוחות שבוטלו הביקורת לא מצאה את חתימת היועץ המשפטי אלא את חתימתו של מנהל רשות החנייה בלבד.
2. ב- 28 דוחות שבוטלו הביקורת לא מצאה כל הוראה ו/או חתימה המאשרת את ביטול דוחות אלה.
3. ב- 86 דוחות שבוטלו הביקורת מצאה בשולי טופס הערעור הוראת ביטול תמציתית בצירוף חתימת יד ללא תאריך וללא ציון שמו ותפקידו של בעל החתימה.
מבירור שערכה הביקורת עם עובדי רשות החנייה, נמסר לה כי בעלת החתימה היא היועצת המשפטית באותה תקופה.

הביקורת רואה ממצאים אלה בחומרה יתרה. הסמכות הבלעדית לביטול דוחות, הינה כאמור, רק בידי היועץ המשפטי לעירייה, כאמור לעיל (פירוט ב - סעיף 2.4.1).

ביטול דוחות על ידי גורם שאינו מוסמך לכך אינו עולה בקנה אחד עם מינהל תקין, נוגד את החוק ופסול מעיקרו. זאת ועוד, ביטול דוחות חנייה ללא כל הוראה/הסבר ו/או חתימה של היועץ המשפטי, כפי שמצאה הביקורת כאמור, חמור לא פחות ופסול מעיקרו גם הוא.

כמו כן, הביקורת רואה פגם בחתימת יד בלבד של היועץ המשפטי בשולי טופס הערעור ללא ציון זהות החותם, תאריך וסיבה מפורטת לביטול הדוח.

לפיכך, הביקורת ממליצה כי היועץ המשפטי לעירייה ימלא טופס בו תפורט סיבת "קבלת"/"דחיית הערעור" יחד עם חותמת "אין עילה לערעור"/"הערעור התקבל" בצירוף חתימת יד ברורה תוך ציון תאריך ההחלטתו.

עוד ממליצה הביקורת כי טופס זה יצורף למכתב התשובה למערער יחד עם תשובתו של מנהל רשות החנייה.

2.4.4 זאת ועוד, הביקורת ערכה גם בדיקה מדגמית של אסמכתאות בהן מפורטות פעילויות כספיות של רשות החנייה. בבדיקה נמצאו מסמכים המציינים תקבולי כספים בגין דוחות חנייה, מסמכים המורים על הפחתה עקב פיגורים בתשלום דוחות חנייה ומסמכים המפרטים זיכויי כספים שונים. להלן ממצאי הביקורת:

1. הביקורת מצאה 5 דוחות חנייה שהוחזרו לסכום הקנס המקורי בניכוי תוספת פיגור בגין איחור במועד התשלום בהוראת ובחתימת מנהל רשות החנייה בלבד.
  2. הביקורת מצאה 12 דוחות חנייה שהוחזרו לסכום הקנס המקורי לאחר ניכוי תוספת פיגור בגין איחור במועד התשלום ללא כל הוראה ו/או חתימה המאשרת פעולת הפחתה זו.
- הביקורת רואה גם ממצאים אלה בחומרה יתרה. הביקורת שבה ומדגישה כי היועץ המשפטי לעירייה הינו הסמכות היחידה בעירייה הרשאי לבטל ו/או להפחית תוספת פיגור בגין דוחות אשר לא שולמו במועדם.**
- הפחתת תוספת פיגור בחתימת גורמים לא מוסמכים ו/או ללא כל חתימה כלל, פסולה מעיקרה.**

3. חניונים ציבוריים בתשלום

- 3.1 במסגרת המאמצים להסדרה והקלה של מצוקת החנייה בעיר, החליטה מועצת העיר בחודש דצמבר 1996, על הפעלת הסדרי חנייה בתשלום במגרשי חנייה ציבוריים ברחבי העיר. מטרת הסדרת חנייה בתשלום בחניונים ציבוריים היא לגרום לחונים לא לחנות חנייה ממושכת במרכז העיר דבר הגורם למצוקת חנייה. אלא לקיים חנייה אפקטיבית, כלומר להרגיל את המגיעים למרכז העיר לסידורים/קניות וכו' לחנות לפרק זמן קצוב עד לסיום הסידורים/קניות וכו'.
- 3.2 בנוסף, הביקורת מצאה כי כבר ב- 26 באפריל 1994, החליטה ועדת ההנהלה של העירייה כי:

"ההכנסות מהסדרי החניה בתשלום יוקדשו לפיתוח מקומות חניה נוספים".

על אף החלטה זו, של ועדת ההנהלה - גזבר העירייה ומנכ"ל החברה הכלכלית ענו לשאלת הביקורת כי ההכנסות המתקבלות בגין החנייה בחניונים בתשלום, לא מוקדשות לפיתוח מקומות חנייה נוספים בעיר.

לדעת הביקורת, ממצא זה מצביע על אי קיום החלטות ההנהלה, וממליצה כי ייערך מעקב אחר החלטות ועדת ההנהלה בפרט והחלטות ועדות העירייה השונות בכלל, על מנת שלא ירוקנו מתוכן ויקוימו במלואן, מה גם שהביקורת לא מצאה ולא הוצגו לה פרוטוקולים שהחלטה כה חשובה, הובאה לאישור מועצת העירייה.

3.3 עם הנהגת החנייה בתשלום, בחניונים הציבוריים, הופעלו בשלב הראשון חמישה חניונים ציבוריים בתשלום ובעת עריכת הביקורת פעלו 11 חניונים כאלה. מועצת העירייה בישיבתה מיום 4 בדצמבר 1996, החליטה גם לאמץ את החלטת ועדת הכספים מה-25 בנובמבר 1996, הקובעת כי: "החנייה בתשלום תופעל על ידי החברה הכלכלית". אף על פי, שמועצת העירייה הסמיכה את החברה הכלכלית כאמור, לתפעל את החניונים הציבוריים בעיר, הביקורת לא מצאה ולא הומצא לה כל מסמך, המעיד על כך שנחתם חוזה בין העירייה לבין החברה הכלכלית, אשר מסדיר את תפעול החניונים בהיבטים שונים כגון: חלקה של העירייה בהכנסות, תחזוקה, תשלום ארנונה, ביטוחים וכו'. המסמך היחיד שמצאה הביקורת בנושא האמור, הוא מכתב מיום 25 במרץ 1997, שנכתב על ידי מנכ"ל העירייה באותה תקופה, אל מנכ"ל החברה הכלכלית באותה תקופה. במכתב זה, מציין מנכ"ל העירייה כי מועצת העיר החליטה להסמיך את החברה הכלכלית להפעיל חנייה מוסדרת בתשלום במגרשי החנייה העירוניים. בין השאר, קובע מנכ"ל העירייה במכתב זה, כי:

..."

5. בשלב ראשון ניתן לחברתכם מעמד של ברת רשות בחניונים אך ורק לשם הפעלת החנייה המוסדרת עפ"י האמור לעיל, ובאופן שלעירייה שמורות כל זכויות הקניין בחניונים, לרבות הזכות לסלק מהם את חברתכם ללא כל פיצוי ובכל עת- ובלבד שחברתכם לא תסולק מחניונים לפני תום חודש אוגוסט 1997- וזאת לשם ביצוע הניסוי כמפורט להלן; העירייה לא תהיה זכאית לקבל מחברתכם כל דמי שימוש בגין הרשות כאמור.

6. א. מכח האמור לעיל חברתכם רשאית לבצע בחניונים ניסוי (להלן- "הניסוי") לתקופה של שישה חודשים, להפעלתה של חניה מוסדרת בגדר המגבלות המפורטות לעיל, על אחריותה של חברתכם ועל חשבונה- וזאת בגדר האמור בס"ק (ב) דלהלן.

ב. כל הוצאות הניסוי ועלויותיו- לרבות באשר להצבת האוטומטים בחניונים וגם/או בסמוך אליהם, הפעלתם, תחזוקתם וכל הכרוך בביצוע המכירה של כרטיסי החניה באמצעות האוטומטים – (להלן "עלויות הניסוי") ישולמו ע"י חברתכם ויהיו על אחריותה של חברתכם; כל תקבולים ממכירת כרטיסי החניה בגדר הניסוי ייגבו ע"י חברתכם עבור העירייה ויועברו על ידה לעירייה בניכוי כל עלויות הניסוי שיקוזו מהם.

ג. באם הניסוי ימצא מוצלח – תישקל האפשרות למסד מעמדה של חברתכם בחניונים כברת –רשות, בגדר החלטתה של מועצת העירייה כאמור והוראות הדין, ועפ"י הסכם מתאים שייחתם בין העירייה לחברתכם; במקרה כאמור- הצבה וגם/או הפעלה של אוטומטים בחניונים מעבר לניסוי תיעשה ע"י מפעיל שייבחר עפ"י מכרז פומבי פתוח ובגדר הוראות הדין."

ממכתבו זה, של מנכ"ל העירייה, למנכ"ל החברה הכלכלית, עולה בבירור כי כל ההכנסות המתקבלות מהחניונים הציבוריים בתשלום, בקופת החברה הכלכלית, אמורות לעבור לקופת העירייה בניכוי הוצאות עלויות הניסוי. המנכ"ל הנוכחי של החברה הכלכלית, מסר לביקורת כי מעולם לא הועבר כל סכום כספי מהכנסות החניונים לקופת העירייה. לשם ההמחשה, בשנת 2002 עמדו סך כל התקבולים על 652,817 ₪ ברוטו (טרם ההתחשבות עם החברה הקבלנית המפעילה את המדחנים בחניונים). בשנת 2003 סך כל התקבולים ברוטו עמדו על 742,260 ₪.

למרות האמור בסעיף ג' במכתבו של מנכ"ל העירייה למנכ"ל החברה הכלכלית, לא נחתם כל הסכם בין העירייה לבין החברה הכלכלית בתום ששת חודשי הניסוי.

הביקורת רואה בחומרה את היעדר ההסכם בין העירייה לבין החברה הכלכלית.

לדעת הביקורת, עובדה זו היא הסיבה העיקרית למצב בו העירייה אינה נהנית מההכנסות מהחניונים.

יתרה מזאת, ייעוד ההכנסות לשיפור החנייה בעיר, כפי שהוחלט בועדת ההנהלה כאמור, אינו מיושם.

תגובת מנכ"ל החברה הכלכלית:

"8. למרות התייחסותכם כי ההכנסות מהסדרי החניה יוקדשו לפיתוח מקומות חניה נוספים, ראשית יש להתייחס לרווחים ולא להכנסות. שנית, יש להתייחס (כולל בהסכם) למכלול החניונים אשר מפעילה החכ"ס הכוללת את ההשקעות והתפעול של חניון ככר העיר וחניון רכב כבד, אשר בשיקלול הניבו הפסדים של כ-5 מליון ₪ עד לשנת 2003 ושלא באשמת החכ"ס."

הביקורת מבקשת לציין כלהלן:

- א. בהחלטת ועדת הנהלת העירייה מ - 26 באפריל 1994, דובר על הכנסות ולא על רווחים בניגוד לתגובת מנכ"ל החברה הכלכלית לעיל, וחבל שמלכתחילה בניסוח ההחלטה היה כדי לעורר חוסר בהירות כזה.
- ב. על פי החלטת הנהלת העירייה וגם על פי תפיסת הביקורת, אין כל קשר בין התוצאות העסקיות של החברה הכלכלית מפרוייקט אחד מוגדר, לבין הפסדים בפרוייקטים אחרים מוגדרים. הפסדים אלה נובעים ככל הנראה, מאופן התנהלותה של החברה הכלכלית.

הביקורת קובעת גם כי למנכ"ל העירייה לא היתה כל סמכות להורות למנכ"ל החברה הכלכלית לפעול על פי החלטת מועצת העירייה ללא אישור דירקטוריון החברה הכלכלית.

אופן ההתקשרות בין העירייה לבין החברה הכלכלית, נראה לא תקין בעיני הביקורת.

תגובתו של מנכ"ל החברה הכלכלית, המתבססת על המדיניות החדשה של העירייה, הקובעת כי כל מערכת היחסים בין העירייה לבין החברה הכלכלית תוסדר בהסכמים חוזיים, מובאת להלן:

"7. לעניין החניונים הציבוריים, אכן נדרש להכין בדחיפות הסכם בין העירייה לחכ"ס אשר יסדיר את תנאי ההתקשרות בין הצדדים ויכללו את הערותיכם בדו"ח לעניין החניונים הציבוריים."

3.4 הביקורת מצאה היבטים נוספים הקשורים להיעדר הסכם בין העירייה לחברה הכלכלית:

- **ארנונה** - משיחה שקיימה הביקורת עם מנהלת מחלקת הגבייה,

עולה כי החברה הכלכלית מעולם לא שילמה ארנונה על 11

החניונים שבתפעולה, אף על פי שבצו הארנונה מופיע תעריף למטר עבור חניון בתשלום.

- **תחזוקה** - הביקורת מצאה גם כי נושא תחזוקת החניונים לוקה בחסר. מנהל מחלקת עבודות ציבוריות ענה לשאלת הביקורת ומסר לה, כי מחלקת עבודות ציבוריות מבצעת עבודות אחזקה במידה ומדובר במפגע המסכן את העוברים ושבים בחניונים (כגון בור פתוח וכו'). בנוסף, ציין בפני הביקורת, כי בתחילת שנת 2004 ביצעה המחלקה שדרוג אספלט באחד מהחניונים שבתפעול החברה הכלכלית, בתיאום עם מהנדס הרשות ועל חשבון העירייה. מנכ"ל החברה הכלכלית מסר לביקורת כי התחזוקה השוטפת היחידה שחברתו מבצעת היא צביעת שפת המדרכה בחניונים בכחול לבן, זאת באמצעות החברה הקבלנית שמציבה את המדחנים בחניונים.
- **חשמל** - הביקורת מצאה כי תשלום צריכת החשמל בחניונים במלואו, משולם על ידי העירייה. סגן מנהל מחלקת חשמל, מסר לביקורת כי החברה הכלכלית לא מחוייבת בגין צריכת חשמל עבור תאורת החניונים והמדחנים. כמו כן, ציין בפני הביקורת כי לא התבקש לחייב את החברה הכלכלית בגין צריכת החשמל בהם. מנכ"ל החברה הכלכלית מסר לביקורת כי המדחנים אינם פועלים על חשמל אלא על תאים סולאריים + מצבר.
- **ביטוחים** - סגן גזבר העירייה, הממונה על ביטוחי העירייה, מסר לביקורת כי כל נושא הביטוח בחניונים לא מוסדר בגלל היעדר חוזה בין העירייה לחברה הכלכלית. כמו כן, ציין סגן גזבר העירייה בפני הביקורת, כי אם הוא מטפל בתביעה של תושב בגין נזק שנגרם לו בחניונים, הוא מוסיף את החברה הכלכלית כצד ג'. על אף זאת, מנכ"ל החברה הכלכלית מסר לביקורת כי החניונים מוכללים בחוזה הביטוח הכללי של החברה הכלכלית. יוצא אפוא כי ככל הנראה, יתכן וקיים כפל ביטוחים.

הביקורת רואה בחומרה את דרך התנהלותה של העירייה בנושאים כפי שפורטו לעיל. ממצאים אלה מצביעים על כך שישנם היבטים שונים לאי חתימת חוזה בין העירייה לבין החברה הכלכלית בנושא החניונים. במצב הקיים, העירייה, לא

זו בלבד שלא נהנית מההכנסות המתקבלות בגין החנייה בחניונים הציבוריים, אלא היא נאלצת להשתתף בהוצאות השוטפות של אחזקת החניונים. לפיכך, הביקורת ממליצה כי הנהלת העירייה תחתום בהקדם חוזה בינה לבין החברה הכלכלית בו תוסדר מסכת החובות והזכויות של שני הצדדים בחניונים הציבוריים. זאת ועוד, על העירייה לבצע את החלטת ועדת ההנהלה מיום 26 באפריל 1994, בה נקבע כי: "ההכנסות מהסדרי החניה בתשלום יוקדשו לפיתוח מקומות חניה נוספים", פעולה שלא מבוצעת כאמור, כפי שמסרו גזבר העירייה ומנכ"ל החברה הכלכלית, לביקורת, כך שבפועל כל ההכנסות מהחנייה בתשלום בחניונים הציבוריים נשארות בקופתה של החברה הכלכלית.

3.5 על פי חוק עזר עירוני העמדת רכב וחנייתו התשנ"ז-1997, התשלום עבור שעת חניה בחניון ציבורי עומד על - 2 ₪. יחד עם זאת, הביקורת מצאה כי בעת עריכת הביקורת, התשלום בפועל, בחניונים הציבוריים עומד על - 3 ₪ לשעה.

על פי חישוב, שערכה הביקורת במאי 2004, עליית המדד המצטברת בשבע שנים אלה הסתכמה בעלייה של כחצי שקל לשעת חנייה, משמע תעריף החנייה לשעה היה חייב להיות 2.5 ₪ לכל היותר.

הביקורת לא מצאה ולא הומצא לה כל מסמך המאשר את העלאת התעריף לשעת חנייה, בחניונים הציבוריים ל - 3 ₪. יתר על כן, לביקורת לא הומצא כל מסמך המציין את מועד שינוי התעריף.

הביקורת רואה ממצא זה בחומרה יתרה. לדעת הביקורת העלאת תעריף החנייה ללא החלטה נאותה, של הגורמים המוסמכים, לא תקינה.

3.6 הביקורת מצאה כי מדחני החנייה בכל החניונים הציבוריים שבהפעלת החברה הכלכלית אינם מחזירים עודף לחונים. מנכ"ל החברה הכלכלית השיב לשאלת הביקורת בעניין זה כי בעבר היו בחניונים מדחנים המחזירים עודף, אולם במדחנים אלה היו תקלות רבות. לדבריו, גם בערים אחרות, בארץ ובעולם, המדחנים אינם מחזירים עודף. מנכ"ל החברה הכלכלית ציין כי לרשות ציבור החונים עומדות אפשרויות תשלום אחרות כגון, שימוש בכרטיסי חנייה ארציים מתגרדים המופקים על ידי החברה למשק וכלכלה של מרכז השלטון המקומי ושימוש במכשיר

"איזי-פארק". זאת ועוד, מנכ"ל החברה הכלכלית ציין גם כי החברה שבניהולו מפיקה תווי חנייה לחניונים הציבוריים בעלות של 100 ₪ לחודש לשנה מראש.

על אף האמור לעיל, מבירור שערכה הביקורת עם מנכ"ל החברה הכלכלית, עולה כי ניתן לתכנת את מדחני החנייה שבחניונים הציבוריים, כך שהחונים יוכלו לשלם לפי פרקי זמן (בקבוצות של 15 דקות, לדוגמא), ובכך התשלום בפועל עבור החנייה יהיה קרוב, ככל הניתן, לזמן החנייה בפועל. לפיכך, לדעת הביקורת יש לשנות את שיטת התשלום הקיימת בחניונים הציבוריים ולהופכה מחנייה בתשלום על פי שעות חנייה שלמות, לחנייה בתשלום, על פי זמן החנייה, בפועל או כמה שיותר קרוב לכך.

3.7 יועץ התנועה של העירייה ציין בפני הביקורת כי אין חוק המגדיר מהו המספר המינימאלי להקצאת מקומות חנייה לנכים בחניונים. יחד עם זאת, בהיעדר מסגרת חוקית, קיימת חוברת תקנים, (פירוט בנספח ד') שהוציא משרד התחבורה המגדירה, בין היתר, את הקצאת מקומות החניה לנכים בהתאם לגודל החניון. עיון בחוברת התקנים האמורה ומנתונים שקיבלה הביקורת מסגנית מנהל רשות החנייה יחד עם סיור שערכה הביקורת בחניונים האמורים, בדבר מספר חניות הנכים הקיימות בפועל ב - 11 החניונים הציבוריים בתשלום בעיר, העלו את הממצאים הבאים:

חניון ציבורי בתשלום	סך מקומות חנייה	מקומות חנייה נכים	תקן לחניית נכים	הפרש
נחשון	100	1	4	-3
כנרת/ארבל	52	1	3	-2
ששת הימים	97	2	4	-2
עמרמי	30	1	2	-1
הרצל	30	1	2	-1
תל חי	30	1	2	-1
בית המשפט	47	2	2	-
דוד אלעזר	45	2	2	-
הבנים/עמרמי	30	2	2	-
המייסדים	126	6	5	(+1)
בית ספיר	47	3	2	(+1)
סך הכל	634	22	30	-8

- בשישה חניונים מספר מקומות החנייה המוקצה לנכים נמוך מהתקן שנקבע, כך שבפועל חסרים 10 מקומות חנייה לנכים.
- בשלושה חניונים מספר מקומות החנייה המוקצה לנכים תואם את התקן שנקבע.
- בשני חניונים מספר מקומות החנייה המוקצה לנכים גבוה מהתקן שנקבע, כך שבפועל קיימים שני מקומות חנייה עודפים.

הביקורת רואה בחיוב את העובדה כי ב-5 חניונים ציבוריים בתשלום בעיר, מספר מקומות החנייה לנכים תואם ואף גבוה מהתקן שנקבע בחוברת התקנים שהוציא משרד התחבורה. יחד עם זאת, יש לדעת הביקורת לדאוג לאלתר, להקצאת מקומות חניה לנכים, במספר של לא פחות מהתקנים, שקבע משרד התחבורה, בששת החניונים בהם מספר המקומות לחניית נכים, נמוך מהתקן.

תגובת מנכ"ל החברה הכלכלית לממצא שפורט לעיל:

" לעניין הקצאת מקומות חניה לנכים בחניוני העיר, אטפל בנושא זה בדחיפות."

לאור ממצאים אלה הביקורת אף ממליצה כי תיערך בדיקה מקיפה ויסודית בכל החניונים הציבוריים בעיר, כולל אלה שהחנייה בהם היא חופשית, ותותאם בהם באופן מיידי כמות החניות לנכים, לפי גודל החניון, לתקנים שנקבעו בחוברת התקנים האמורה של משרד התחבורה.

3.8 הביקורת בדקה גם את נושא החניונים בקניון ערים ובחניון כיכר העיר.

3.8.1 חניון הקניון - כשנתיים וחצי לפני פתיחת קניון ערים, בחודש יולי 1991

נחתם הסכם בין עיריית כפר סבא והועדה המקומית לתכנון ובניה, לבין בעלי החלקות עליהן יקום הקניון העתידי. ההסכם עסק בחנייה במתחם הקניון. בפרקי המבוא צויין כי הואיל ואין חנייה מספקת בתחום המגרשים המסחריים, הרי שבעלי החלקות האמורות מתחייבים לבנות על חשבונם חניון ציבורי וזאת במסגרת בקשתם להיתר בניה למרכז מסחרי.

בהיתר הבניה שניתן להקמת "מרכז מסחרי+ אולמות לקולנוע" נכתב, בין היתר כי: "לא תינתן תעודת גמר למבנים נשוא ההיתר מבלי שהושלמה בניית החניון

הציבורי."

הביקורת סקרה את ההסכם האמור והעלתה את הנקודות הבאות:

1. על פי סעיף מס' 1 בהסכם, בעלי החלקות מתחייבים לבנות על חשבונם חניון ציבורי.
  2. החניון יהיה בבעלותה המלאה של העירייה על פי הקבוע בסעיף מס' 7 להסכם כלהלן: "מוסכם והוצהר בזאת בין הצדדים כי למרות שהבעלים יבנו החניון על חשבונם ישאר החניון בבעלותה המלאה והבלעדית של העירייה ולבעלים לא יוקנו כל זכויות במגרש עליו יוקם החניון לרבות זכות יחודית, בכפוף לזכות ההפעלה הניתנת לבעלים על פי הסכם זה."
  3. על פי סעיף 10 א' להסכם, הפעלת ותחזוקת החניון תהיה על חשבון בעלי החלקות.
  4. סעיף 8 א' להסכם קובע כי החניון יהיה ציבורי ושום מקום חנייה שבו לא יוצמד לשימוש או לנכס מסויים.
- הביקורת ערכה סיור בחניונים בקניון ערים ומצאה כי חלק משטח החנייה במפלס התחתון בחניון שהכניסה אליו מרחוב מוטה גור נסגר בשער ברזל ומשמש, ככל הנראה, את הנהלת קניון ערים לאחסנת ציוד פרטי במקום, וזאת על חשבון מקומות חנייה שבעבר עמדו לרשות הציבור. עוד מוסיפה הביקורת, כי מבירור שערכה עם מנהלת מחלקת רישוי עסקים ומנהל מחלקת פיקוח ובנייה, עולה כי לא ידוע להם דבר על פעולה זו של הנהלת קניון ערים.
- הביקורת רואה ממצא זה בחומרה. פעולה מעין זו, כמוה כניסיון השתלטות על שטח ציבורי ועל כן, לדעת הביקורת על העירייה לפעול באמצעים העומדים לרשותה, למיגור תופעה זו, באופן מיידי.
5. אחד הסעיפים המשמעותיים ביותר בהסכם זה, לדעת הביקורת, הוא סעיף 12 להסכם, הקובע את משך זמן התפעול של החניון בידי בעלי הקניון. בסעיף זה נקבע: "מוסכם בזאת כי בכל עת, אולם לא לפני חלוף 10 שנים מיום תחילת הפעלת החניון, ולפי שיקול דעתה הבלעדי, תהא העירייה רשאית להפסיק את הניהול, הפעלת ותחזוקת החניון ע"י הבעלים ובלבד שתינתן התראה של 120 יום מראש לבעלים ולנהלו, להפעילו ולתחזקו בעצמה או באמצעות מי שיבחר על ידה לצורך זה אולם במקרה תשקל מתן זכות קדימה לבעלים לקבלת הזכות להפעלת החניון. בתום תקופת ההפעלה ימסר החניון לעירייה, במצב תקין בכפוף לבלאי סביר." כמוכן, נקבע בהסכם כי "...

מוסכם בזאת כי עם מסירת הפעלת ותחזוקת החניון לידי העירייה תהא העירייה רשאית להחליט על גביית תשלום מהמשתמשים בחניון...".

6. סעיף 10 להסכם קובע כי: "...כן מוסכם ומוצהר בזאת כי הבעלים לא יהיו רשאים לגבות תשלום כלשהו מהמשתמשים בחניון, למעט גביה חודשית מרוכשי ושוכרי חנויות כמקובל במרכזים מסחריים אחרים." לפיכך, החנייה בחניונים אלה לתקופת ההסכם, שנחתם ל-10 שנים, החל מחודש פברואר 1994, הינה ללא תשלום.

7. סעיף 13 להסכם קובע כי: "העירייה תישא בתשלומי החובה החלים על פי דין על בעלי המקרקעין, הבעלים יהיו פטורים מכל ארנונה ו/או מס עסקים ו/או כל מס, אגרה או היטל החלים על החניון."

הביקורת מציינת כי הקניון והחניונים שבו, החלו לפעול בחודש פברואר 1994, כלומר מניין 10 השנים להפעלת החניונים הנמצאים בחלקות בבעלות העירייה, הסתיים בחודש פברואר 2004. משמעות הדברים היא כי העירייה, על פי הקבוע בהסכם רשאית ויכולה להפעיל ולתחזק בעצמה או באמצעות מי שיבחר על ידה, את החניון. בנוסף, הביקורת מציינת כי על פי הקבוע בהסכם, בחלוף 10 שנים, העירייה רשאית להחליט על גביית תשלומים מהמשתמשים בחניון וכן, תהיה רשאית, באם ניתן, לגבות מהמחזיק בו ארנונה ו/או מס עסקים ו/או כל מס, אגרה או היטל החלים על החניון.

בפועל, הביקורת מצאה כי החניון מופעל באופן תמידי על ידי חברת הניהול של קניון ערים, אף על פי שתקופת הסכם הפעלת החניונים תמה בחודש פברואר 2004.

לדעת הביקורת, יש לפעול ללא שהות, על מנת להסדיר את זכויותיה של העירייה בחניון במתחם הישן של הקניון, כפי שנקבע בהסכם משנת 1991 בין העירייה לבעלים של קניון ערים.

הביקורת מציינת כי בשני דוחות ביקורת קודמים של מבקר העירייה: דוח על מחלקת רישוי עסקים ודוח על מחלקת נכסים (דוח 26 לשנת 2002 ודוח 27 לשנת 2003 בהתאמה), מצאה הביקורת ליקויים רבים לגבי מערכת היחסים וההתקשרויות בין קניון ערים לבין העירייה בדבר השימוש בשטחים הציבוריים

ובחניונים הציבוריים שבו.

יתר על כן, מנהלת מחלקת נכסים מסרה לביקורת עוד בעת כתיבת דוח ביקורת מס' 26, כי נושא הטיפול בקניון ערים מעולם לא הועבר לידיה.

הביקורת מציינת, כי מועצת העירייה דנה בנושא מספר פעמים, אולם החלטותיה בנושא טרם הוסדרו באופן נאות. הביקורת מבקשת לציין, כי בסוף שנת 2004 החל להתנהל מו"מ בין מנכ"ל העירייה לבין הנהלת קניון ערים לגבי הסדרת היחסים בין שני הגופים במסגרת חוזית כוללת, אשר תובא לאישור מועצת העירייה. לאור הממצאים בדוח זה, חוזרת הביקורת על המלצתה, כפי שנכתבה בדוח מבקר העירייה מס' 27: "מערכת היחסים הכוללת בין הנהלת קניון ערים לעיריית כפר סבא ובמיוחד מתן השימוש בנכסים עירוניים שבקניון ערים ובכיר העיר, טעונה לדעת הביקורת, בדיקה יסודית והסדרה ללא שיהות, תוך הסתייעות בחוות דעת כלכליות ומשפטיות."

3.8.2 חניון כיכר העיר – בסמיכות לקניון ערים מצוי שטח ציבורי, כיכר העיר, שהינו בבעלות עיריית כפר סבא. ביולי 1994, נחתם חוזה מס' 46/94 בין העירייה לחברה הכלכלית שבו העירייה העמידה לרשות החברה הכלכלית לתקופה של עשר שנים, את החזקה במקרקעין האמור, לשם פיתוחם כמגרש חנייה לשימוש הציבור. החברה הכלכלית בנתה במקום חניון תת קרקעי בן שני מפלסים ובהם כ - 560 מקומות חנייה. בעת עריכת הביקורת, החניון פתוח רק במפלס העליון ואילו המפלס התחתון פתוח רק בסופי שבוע.

בדצמבר 2000 מועצת העיר אישרה את המלצת ועדת הכספים להאריך את חוזה מס' 46/94 ל- 14 שנים נוספות ובסך הכל לתקופה של 24 שנים.

מנכ"ל החברה הכלכלית מסר לביקורת כי עלות הקמת החניון עמדה על כ - 10 מיליון ש"ח. זאת ועוד, כל הוצאות תפעול החניון הכוללות עלויות שמירה, ביטוח, ניקיון החניון וכו' הן על חשבון החברה הכלכלית.

מיום הפעלת חניון כיכר העיר ועד לחודש מרץ 2003, החברה הכלכלית גבתה מהציבור תשלום עבור השימוש בחניון כדרך להחזיר את עלויות ההקמה והוצאות התפעול השוטפות של החניון. יחד עם זאת, חניון כיכר העיר סבל מהפסדים גדולים שעמדו על מאות אלפי ש"ח בשנה.

מנכ"ל החברה הכלכלית פירט בפני הביקורת את הסיבות שהובילו לדבריו, את חניון כיכר העיר להפסדים:

1. הנחיית ראש העיר באותה תקופה להוזיל את תעריף החנייה מ-5 ₪ ל-4 ₪ לשעת חנייה. תעריף זה, לדעת מנכ"ל החברה, לא היה על פי רציונאל כלכלי.

לביקורת לא הומצא כל מסמך המעיד על הנחייה זו. בנוסף, תמוה בעיני הביקורת שלא נמצאה החלטת דירקטוריון החברה הכלכלית בנדון.

2. משיחה שקיימה הביקורת עם מנכ"ל החברה הכלכלית בנושא ביטוח חניון כיכר העיר עולים הדברים הבאים:

בתחילת הבנייה של החניון בשנת 1994, הערכת שמאי, לדבריו, קבעה כי שווי החניון עמד על 3 מליון דולר. בשנת 1999, המנכ"ל הקודם של החברה הכלכלית פנה, לדבריו, לסוכן הביטוח של החברה וציין כי שווי החניון מוערך על ידו ב-5 מליון דולר. עוד הוסיף כי על פי שווי זה, החברה הכלכלית שילמה ביטוח בגובה של 150,000 ₪ בשנה. מנכ"ל החברה הכלכלית בעת עריכת הביקורת, מסר לביקורת, כי העלאה של שווי ערך החניון ל-5 מיליון דולר נעשתה ללא ביצוע הערכה שמאית חדשה. עוד ציין בפני הביקורת, כי בחודש דצמבר 2002, נערכה על פי בקשתו הערכת שמאי חדשה שקבעה כי שווי ערך החניון עומד על 3.4 מיליון דולר. על פי שמאות זו, הוזל תשלום הביטוח השנתי, לדבריו, והוא עומד על 50,000 ₪ בשנה.

משמעות הדברים היא שהחברה הכלכלית הפסידה במשך שלוש שנים כ- 100,000 ₪ כל שנה, עקב הערכת שווי לא נכונה ולא מוסמכת.

הביקורת רואה בחומרה את התנהלותה של החברה הכלכלית לגבי ביטוח חניון כיכר העיר, כפי שתוארה לעיל.

לדעת הביקורת, העלאת שווי החניון בשני מיליון דולר ללא ביצוע עריכת שמאות חדשה, מקצועית ומוסמכת, מצביעה על מנהל לא תקין, דבר שגרם לביזבוז כספים רב בגין תשלום ביטוח עודף. נשאלת גם שאלה, תמוהה לכשעצמה, מדוע למרות הערכה שמאית שהיתה בידי מנכ"ל החברה הכלכלית דאז, הוא החליט על דעת עצמו, על פי מידע שנמסר לביקורת בידי מנכ"ל החברה הכלכלית הנוכחי, על שווי ערך גבוה יותר שבעצם גרם, ככל הנראה, להפסד מיותר לחברה הכלכלית.

בנוסף לעריכת שמאות חדשה, נקט מנכ"ל החברה הכלכלית, לדבריו, בצעדים נוספים על מנת לצמצם את הפסדי החניון. כך למשל, עלויות השמירה קטנו בחצי לאחר סגירת אחד משני השערים הקיימים בחניון.

זאת ועוד, במרץ 2003 נחתם הסכם בין החברה הכלכלית לבין החברה לניהול קניון ערים, לפיו החנייה בחניון, לכלל ציבור הבא בשעריו, תהיה בחינם ובתמורה קניון ערים ישלם 500,000 ₪ בשנה+ מע"מ. ההסכם הינו לתקופה של שנה עם אופציה לשנה נוספת לטובת חברת הניהול של קניון ערים. בעת עריכת הביקורת אופציה זו נוצלה.

הביקורת מביעה תמיהה מדוע החברה הכלכלית לא ביקשה, מלכתחילה, מספר אומדנים לקביעת שווי החניון והסתפקה בהערכה שמאית אחת, לצורך ביטוח החניון שהיתה גבוהה באופן ניכר, מהערכת השמאות המאוחרת.

יתרה מזאת, לדעת הביקורת, החברה הכלכלית השתתתה במציאת פתרונות שירחיבו את הכנסותיה מהפעלת החניון כגון חתימת החוזה בשנת 2003 שחתמה החברה הכלכלית עם הנהלת קניון ערים, המבטיח לציבור הרחב חנייה חינם במרכז העיר.

הביקורת מצאה כי החברה הכלכלית משלמת ארנונה עבור חניון כיכר העיר, בסך של כ - 120,000 ₪ נכון לשנת 2004 זאת בניגוד לעובדה כי היא לא משלמת ארנונה עבור שטחי 11 החניונים הציבוריים האחרים שבהפעלתה.

לאור האמור לעיל, הביקורת שבה וחוזרת על החשיבות והנחיצות בעריכת חוזה בין העירייה לחברה הכלכלית, בעניין 11 החניונים הציבוריים שבהפעלתה, אשר יסדיר בין השאר את נושא תשלום הארנונה בחניונים הציבוריים ואת העברת ההכנסות מדמי החנייה לעירייה להשבחת מקומות חנייה בעיר כפי שהוחלט בזמנו, כאמור, בועדת הנהלה.

יתר על כן, לביקורת הומצא מסמך לבקשתה, המפרט את כל ההוצאות של החברה הכלכלית, להפעלת חניון כיכר העיר כלהלן: אחזקה ותיקונים, שמירה, ביטוח, כבאות, חשמל וארנונה. ממסמך זה עולה כי החברה הכלכלית שילמה בשנת 2004 כ - 370,000 ₪ להוצאות תפעול חניון כיכר העיר.

תמוה בעיני הביקורת מדוע לא הועמסו הוצאות תפעול אלה על הנהלת קניון ערים בחוזה השימוש עימה שהרי היא למעשה המחזיקה בנכס והנהנית העיקרית מהתרת חנייה חינם במקום.

4. חנייה אזורית

4.1 צעד נוסף שנועד לתת מענה למצוקת החניה בעיר ובמיוחד במרכז העיר הוא קיומה של חנייה אזורית בעיר. בשיטת החנייה האזורית, מותרת חנייה בשעות הערב והלילה (00:00-17:00), אך ורק לתושבי האזור בעלי תו חנייה אזורי. בשעות היום החנייה מותרת לכלל הציבור ללא תשלום. שפות המדרכה ברחובות בהם קיימת חניה אזורית צבועות בצד אחד בצבע לבן ובראשית הרחוב מוצב תמרור המציין את הסדרי החנייה האזורית הנהוגים בו.

עם הפעלת תוכנית החנייה האזורית המוסדרת הוחלט על שישה אזורים של חנייה אזורית ברחבי העיר. חנייה זו, כאמור, מתבצעת באמצעות תו חנייה אזורי, המונפק לתושבי הרחובות שנכללים בהסדר החנייה האזורית בעלות של 20 ₪ לתו. תוקפו של התו הוא לשנתיים והחנייה מותרת לצד שפת הרחוב, הצבועה בלבן, רק לבעלי תו כאמור.

סגנית מנהלת רשות החניה ציינה גם בפני הביקורת כי עד שנת 2003, לא התבצעה אכיפה בדבר תוקפו של התו. לדבריה, היא פנתה לחברה לאוטומציה על מנת שזו תוציא התראה במחשב לגבי תושבים שתו החנייה שלהם עומד לפוג, אך הדבר לא בוצע. מצב זה גורם לבעיית פיקוח ומעקב על אמיתות ונכונות הזכאות לתווי חנייה אזוריים וזאת

עקב היעדר מידע אודות שינוי כתובות המגורים של חלק מהתושבים.

הביקורת מצאה כי תושבים בעלי חובות לעירייה בגין דוחות חנייה – נמנעת מהם הזכות לקנות תו חנייה עד שיסדירו את חובותיהם לעירייה.

לביקורת נמסר כי בטרם צובעים את שפת המדרכה בפס לבן מפרסמים מודעות על הסדרי החנייה החדשים, בעיתונות המקומית. לאחר הפרסום, מחלקת עבודות ציבוריות צובעת את שפת הרחוב בלבן ומציבה תמרורים ושלטים בדבר הסדר החנייה האזורית במקום.

4.2 החנייה האזורית הונהגה בכפר סבא בסוף שנת 1996, זאת לאחר שבוצע סקר חנייה בעיר, על ידי חברה מקצועית, בחודש אוקטובר 1994. בסקר זה, נפקדו כלי הרכב שחנו ברחובות מרכז העיר בשעות היום והלילה. ממצאי הסקר הראו כי מספר החונים המירבי ברחובות, באזור סקר החנייה במרכז העיר, הסתכם ב- 2,497 מכוניות חונות. מספר מקומות החנייה החוקיים הקיימים ברחובות אזור סקר החנייה האמור, במרכז העיר, עמד בעת ביצוע הסקר בחודש אוקטובר 1994, על 3,197 מקומות חנייה. מכאן, סך כל רזרבות מקומות החנייה באזור סקר החנייה עמד על כ- 700 מקומות חנייה פנויים בלבד. לאור ממצאים אלה, הונהגו, כאמור, הסדרי חנייה אזוריים חדשים בכפר סבא.

ראשית, הוקמו חניונים ציבוריים בתשלום (כפי שמפורט בפרק 3), על מנת למנוע חנייה לאורך זמן רב בשעות היום של החונים במרכז העיר ובכך להביא לפינוי מהיר של מקומות חנייה. שנית, הונהגה חנייה אזורית ברחובות מרכז העיר על מנת להתגבר על מצוקת החנייה של תושבי רחובות אלה בשעות הלילה.

יועץ התנועה של העירייה מסר כי בשלב הראשון, החנייה האזורית הונהגה במע"ר (מרכז עסקים ראשי) והיא התבססה על סקר החנייה שנערך באוקטובר 1994, כאמור. אולם עם חלוף השנים, החלו להתקבל בקשות מתושבים ברחובות מחוץ למע"ר להנהיג גם ברחובותיהם חנייה אזורית. בקשות אלה נשקלות לגופן בועדת התנועה העירונית. יחד עם זאת, לטענתו, ועדת התנועה הינה גוף שמגיב לבקשות התושבים, אולם

ועדה זו איננה גוף יוזם משמע, ועדת התנועה לא פועלת מיוזמתה, לדבריו, למצוא פתרונות למצוקת החנייה בעיר.

עוד מסר יועץ התנועה לביקורת, כי עדיין קיימת מצוקת חנייה בעיר שעשויה להיפתר בדרכים שונות לדבריו, כגון - חנייה בתשלום ברחובות מרכז העיר, הפיכת רחובות לחד סטריים, הפיכת שטחים ציבוריים פתוחים ברחבי העיר למגרשי חנייה ציבורית ועוד.

הביקורת מציינת לחיוב את העובדה כי הונהגו הסדרי חנייה בעיר שנועדו להקל על מצוקת החנייה, כגון חנייה אזורית, חנייה בתשלום, יחד עם פיתוח מקומות חנייה חדשים בעיר. יחד עם זאת, לדעת הביקורת יש לשקול עריכת סקר חנייה חדש, כזה שייבחן את מידת הצלחת הסדרי החנייה הקיימים וייתן מענה לצרכי החנייה לאור התפתחות העיר. סקר חנייה חדש יספק נקודת מבט כוללת על בעיות החנייה בעיר ולא יענה רק לבעיות פרטניות, כפי שנוהגת ועדת התנועה.

בנוסף, הביקורת מציעה כי תורחב הזכאות לקבלת תו חנייה אזורי לתושבי כל האזור גם אם ברחובות בהם הם מתגוררים אין אזור חנייה מסומן, ואינם נכללים כזכאי תו במחשב רשות החנייה. רשימת הרחובות במחשב רשות החנייה אינה מעודכנת ואינה כוללת את כל רחובות האזור, כך שיוצא כי תושבי רחוב שאינו נכלל ברשימת המחשב ברשות החנייה אינם זכאים לקבל תו חנייה אזורי, על אף שכתושבי האזור הם זכאים לכך. ברשימה זו גם לא נכללים בתים שנמצאים בגבול או בפינת אזור החנייה האזורית הסמוך.

5. מסקנות והמלצות

הסדרי חנייה נאותים בעיר פעילה ומתפתחת, תורמים רבות לנגישות נוחה ולזרימת תנועה בעיר, לחיי מסחר פעילים ובכך מקלים הן על תושבי העיר והן על המבקרים בה ומביאים לעלייה באיכות החיים בעיר.

להלן יוצגו הממצאים שהועלו בדוח זה וההמלצות לתיקונם:

5.1 הביקורת מצאה כי קבלן שרותי החנייה המוסדרת בעיר מקבל 69.6% מסך כל ההכנסות, אשר מתקבלות מתשלומים בגין דוחות

חנייה גם כאלה אשר שולמו באופן יזום על ידי החייבים ללא כל פעילות אכיפה מצד החברה הקבלנית.
 הביקורת ממליצה על הפרדה בין התקבולים המתקבלים בגין קנסות החנייה. לפיכך, יש לקבוע תשלום נמוך לקבלן, בגין תשלומים המשולמים באופן יזום על ידי החייבים.
 (סעיפים 2.2.1 ; 2.2.3 ; 2.3.5 בדוח)

5.2 תנאי המכרז קבעו כי התמורה המוצעת לזוכה לא תעלה על 70% מסך ההכנסות בגין גביית דוחות חנייה. יחד עם זאת, הביקורת לא מצאה מסמך ניתוח כלכלי מלווה בתוכנית עסקית בטרם קביעת תנאי החוזה למכרז. יתרה מזאת, לביקורת נמסר מפי מנכ"ל החברה הכלכלית בטרם הועברה רשות החנייה לניהול החברה הכלכלית כי מבדיקות שערך, יחס ההכנסות לכשתועבר רשות החנייה לניהול החברה הכלכלית, יעמוד על 60% לטובת העירייה.

הביקורת ממליצה כי בטרם קביעת אומדנים למכרזים בנושא אכיפת החנייה בפרט ומכרזים בכלל, תוכן חוות דעת כלכלית מקצועית, מלווה בתוכנית עסקית בעת הצורך.
 (סעיפים 2.2.1 ; 2.2.3 ; 2.2.4 ; 2.2.4.3 בדוח)

5.3 הביקורת מצאה כי לנושא ביצוע שרותי חנייה מוסדרת נערכו בתקופה הנבדקת 3 מכרזים. בבדיקת שלושת מכרזים אלה נמצאו הבדלים מהותיים כפי שיפורטו להלן:

5.3.1 הביקורת מצאה כי בתנאי המכרז שונתה צורת אכיפת הגבייה מאכיפה בהליכים אזרחיים לאכיפה בהליכים מנהליים על פי פקודת המיסים, זאת בניגוד לחוות הדעת המשפטית בנושא (נספח א').
 כמו כן, הביקורת לא מצאה ולא הומצאה לה חוות דעת משפטית למכרז זה כמתחייב בדיני העיריות (נספח ב').
 לפיכך, לדעת הביקורת יש להסתייע בחוות דעת משפטית למכרז זה כמתחייב ובנוסף יש לבחון מחדש מהם אמצעי האכיפה החוקיים העומדים לרשות העירייה.
 (סעיפים 2.2.4.1 ; 2.2.4.3 בדוח)

- 5.3.2 הביקורת מצאה כי בתנאי המכרז שונתה התמורה המוצעת לקבלן הזוכה מ- 30% מסך ההכנסות המתקבלות בגין דוחות חנייה ל- 70% מסך ההכנסות. עוד מצאה הביקורת כי במכרז השלישי חוייב הקבלן הזוכה לשלם את שכר הפקחים.
- לדעת הביקורת גם לאחר העמסת עלויות שכר הפקחים על הקבלן, קיים הפרש ניכר בתמורות הכספיות המוצעות לקבלן בתנאי החוזה.
- לדעת הביקורת יש לעיין מחדש בתנאי התקשרות זו. (סעיפים 2.2.4.2 ; 2.2.4.3 בדוח)
- 5.3.3 מעיון בשלושת המכרזים הביקורת למדה, כי נערכו מספר שינויים בין המכרזים, שככל הנראה הטיבו עם אחד המציעים והביקורת לא קיבלה הסבר שיניח את דעתה לשינויים אלה (סעיפים 2.2.4.4 ; 2.2.4.5 בדוח).
- 5.4 הביקורת מצאה כי ככל הנראה ועל פי אומדן משוער, סכום ניכר המוערך בכ- 30 מיליון ₪ לא ניגבה עקב טיפול כושל של רשות החנייה שהוביל להתיישנות דוחות ולהפיכתם לדוחות שאינם ברי גבייה. בנוסף, הביקורת מצאה כי נתונים בגין דוחות אלה הורדו לקובץ היסטוריה בחברה לאוטומציה בהוראה כתובה החתומה על ידי מנהל רשות החנייה והיועץ המשפטי לעירייה, באותה תקופה. הביקורת רואה ממצא זה בחומרה יתרה וממליצה כי נושא זה ייבחן.
- יתר על כן, לדעת הביקורת על רשות החנייה להקפיד הקפדה יתרה על טיפול יעיל, תקין ונאות כך שלא יתיישנו ויבוטלו דוחות עקב חוסר טיפול מצד העירייה (סעיף 2.3.6 בדוח).
- 5.5 לאור ההפסד הרב עקב הטיפול הכושל, כפי שמשמע מתוכן המכתבים שבנספח ג', ועקב כך שטרם הועברו לביקורת כל הנתונים של קובץ ההיסטוריה, הביקורת ממליצה על נקיטת צעדים מחמירים על מנת להגיע לחקר האמת ולמציאת האחראיים לכשל המערכתני שנגרם, המלווה בהפסד כספי כה משמעותי (סעיף 2.3.7 בדוח).

5.6 היועץ המשפטי לעירייה הינו הסמכות הבלעדית המוסמכת לדון בערעור ולהקל ו/או לבטל דוח חנייה. בבדיקת עבודת רשות החנייה והיועץ המשפטי לעירייה בנושא ערעור על דוחות חנייה עלו הממצאים הבאים:

5.6.1 בבדיקה מדגמית שערכה הביקורת בדוחות שבוטלו, עקב ערעורים, נמצא כי 54% מהם בוטלו, ללא חתימתו של היועץ המשפטי לעירייה כמתחייב, אלא נמצאה חתימתו של מנהל רשות החנייה או לא נמצאה כל חתימה כלל. זאת ועוד, הביקורת מצאה בבדיקה מדגמית - 17 דוחות בהם בוטלה תוספת פיגור בגין איחור במועד התשלום, ללא חתימתו של היועץ המשפטי לעירייה אלא בחתימת מנהל רשות החנייה או ללא כל חתימה כלל. בכדי להימנע מהישנות מקרים מסוג זה, לדעת הביקורת יש להעביר את ההרשאה המיחשובית לביטול הדוחות הנמצאת ברשות החנייה, ליועץ המשפטי לעירייה, כך שלו בלבד תהיה הסמכות המיחשובית. כמו כן, הביקורת ממליצה כי היועץ המשפטי לעירייה ימלא טופס בו תפורט סיבת קבלת/דחיית הערעור יחד עם חותמת "אין עילה לערעור"/"הערעור התקבל" בצירוף חתימת ידו, תוך ציון תאריך.

(סעיפים 2.4.1 ; 2.4.2.3 ; 2.4.3 ; 2.4.4 בדוח)

5.6.2 העובדה כי מוגשות בקשות ערעור רבות המכילות ניירת רבה כמו גם היעדר לשכה משפטית, שבה מועסקים מספר עורכי דין, יוצרים עיכובים בטיפול בבקשות הפונים. לדעת הביקורת, יצירת קישוריות ממוחשבת בין רשות החנייה לבין היועץ המשפטי לעירייה תיעל ותזרז את הטיפול בבקשות הפונים. כמו כן, לדעת הביקורת, על מנכ"ל העירייה לשקול מציאת פתרון שיקל על הטיפול המשפטי בנושא. (סעיפים 2.4.2.1 ; 2.4.2.2 בדוח)

5.7 החברה הכלכלית המתפעלת את 11 החניונים הציבוריים בתשלום אינה מקדישה את ההכנסות המתקבלות בגין החנייה בחניונים אלה לפיתוח מקומות חנייה נוספים בעיר, כפי שמתחייב מהחלטת

ועדת ההנהלה משנת 1994.

יתר על כן, הביקורת מצאה כי לא קיים הסכם בין העירייה לבין החברה הכלכלית בנוגע לתפעול החניונים, עובדה המביאה לכך שהעירייה אינה נהנית מההכנסות מהחניונים. הביקורת ממליצה כי יערך מעקב אחר החלטות מועצה על מנת שיקוימו במלואן. כמו כן, הביקורת ממליצה לפעול ללא שהות על מנת להסדיר בהסכם את מערכת היחסים של העירייה והחברה הכלכלית בנוגע להפעלת החניונים (סעיפים 3.2 ; 3.4 בדוח).

- 5.8 בהיעדר הסכם כאמור, בין העירייה לחברה הכלכלית קיימים נושאים נוספים כגון - ארנונה, תחזוקה, חשמל וביטוחים המצריכים הסדרה מיידית, כמפורט בסעיף 3.4 בדוח.
- 5.9 הביקורת לא מצאה ולא הומצא לה כל מסמך המאשר לחברה הכלכלית את העלאת תעריף החנייה בחניונים הציבוריים מ-2 ₪ לשעה כפי שקבעה מועצת העיר בשנת 1997 ל-3 ₪ לשעה. לדעת הביקורת, שינוי בתעריף החנייה ללא החלטה נאותה של הגורמים המוסמכים אינו תקין (סעיף 3.5 בדוח).
- 5.10 הביקורת מצאה כי מדחני החנייה אינם מחזירים עודף כלל. לדעת הביקורת יש להנהיג שיטת תשלום בה הסכום שייגבה מהחונים יהיה קרוב ככל הניתן לזמן החנייה בפועל. (סעיף 3.6 בדוח)
- 5.11 הביקורת מצאה כי בכמחצית מהחניונים הציבוריים בתשלום, קיים חוסר במקומות חנייה לנכים. הביקורת ממליצה כי תיערך בדיקה מקיפה ויסודית בכל החניונים הציבוריים בעיר, ביניהם גם אלה שהחנייה בהם היא חופשית ותותאם בכולם, באופן מיידית, כמות החניות לנכים, לפי גודל החניון, לתקנים שנקבעו בחוברת התקנים של משרד התחבורה כמפורט בנספח ד' (סעיף 3.7 בדוח).
- 5.12 הביקורת מצאה כי ההסכם למתן שימוש, להנהלת קניון ערים, להפעלת החניונים הציבוריים שבקניון למשך 10 שנים הסתיים בחודש פברואר 2004. לפיכך, הביקורת ממליצה כי על העירייה

- לפעול ללא שהות להסדרת זכויותיה בחניונים הציבוריים שבקניון ערים בפרט והסדרת מערכת היחסים עם הנהלת קניון ערים בכלל. הביקורת מציינת כי בהסדרת מערכת היחסים הכוללת עם הנהלת קניון ערים טמונים מקורות הכנסה אפשריים (סעיף 3.8.1 בדוח).
- 5.13 הביקורת מצאה התנהלות לקויה בתפקוד החברה הכלכלית בתפעול חניון כיכר העיר כמפורט בסעיף 3.8.2 בדוח. לפיכך, הביקורת ממליצה לפעול ללא שהות לתיקון הליקויים המצויינים בסעיף זה.
- 5.14 החנייה האזורית בכפר סבא מונהגת על סמך סקר חנייה שנערך בשנת 1994. על אף הנהגת הסדרי חנייה חדשים כגון הסדרי חנייה אזורית, הסדרי חנייה בתשלום ופיתוח מקומות חנייה נוספים לדעת הביקורת, יש לשקול עריכת סקר חנייה חדש שייבחן את מידת הצלחת הסדרי החנייה הקיימים וייתן מענה לצרכי החנייה הנדרשים, לאור התפתחות העיר. בנוסף, יש לשקול הרחבת הזכאות לתו חנייה אזורי לתושבי כל האזור ולא על פי רחובות (סעיף 4.2 בדוח).
- 5.15 הביקורת מציינת כי עם העברת רשות החנייה לחברה הכלכלית הוחלפה תוכנת המחשב לתוכנה מתקדמת והונהגו סדרי תקשורת חדשים. הביקורת ממליצה כי במידה ורשות החנייה תחזור לאחריות העירייה יונהגו בה הסדרי מחשוב ותקשורת נאותים. (סעיפים 2.1.3 ; 2.3.3 בדוח)

נספחים

ISHAR HARARI 1908-1978
 ZVI TOISTER
 ALBERT MOUALLIM
 ISAC BROSH
 ILANA BRAAF-SNIR
 BATIA BRAF (MEILICHSON)
 YAEL TOISTER ISRAELI
 RONI AMIR
 TAL YAVOR

VIVI MESHULAM
 GUY MAMAN
 TAMI HIRSCHENBERGER
 DAFNA TAMIR
 HANNA COHEN
 LIMOR SPACHEK
 RONEN BAR-LEV
 ITAI BROSH
 RONIT OVADIA

הררי, טויסטר ושות'
 עורכי דין

HARARI, TOISTER & CO.
 LAW OFFICE

www.htlaw.co.il

יהרר הררי 1908-1978
 צבי טויסטר
 אלברט מועלים
 יצחק ברוש
 אילנה בראף-שניר
 בתיה בראף (מליכזון)
 יעל טויסטר ישראלית
 רוני עמיר
 טל יבור

DATE: 30.7.02 תאריך:
 FILE: תיק:

אשר
 30/7/02

טופס משלוח פקסימיליה
 FACSIMILIE TRANSMISSION FORM

אל פקס מס' 09-7649329
 אל: מני קרקו - אה' תני
 מאת: רות ארצי
 בענין: הונאה והאגבז' אביבוא ליהוד' תני הונאה
 NO. OF PAGES (Inclu. This p.) 1 מס' דפים (כולל דף זה)

אני שואב,
 בהתקן לשלוח האסמיה הייך אבאלה על הטב אל לקוי ליתמי כלקתן!
 מהואל אפורה תמסיה (פניה) ולתקנה תמסיה (פניה) ביזי האיויה סמטה לתקט
 לתכניו של תייס ולקל אל האלאו ואלא ללא צויק בקקיה הויק של הובלה אפורה
 כמו כן רשאי תמסיה למחל אל האפוקיה, אפוקי כמייס אל החייב אפגאזי קיני
 צד ז' אבוא. כן לקיני תענה סמנויה איה. ללא צויק בקקיה נויק של הובלה אפורה.
 סמנויה אלה אלו יועקנו אמורה בהחלם אמוצה מין הפעול שיהוד' הנחיה
 אפוינה, הובלה אל התמאומים בהחלם אפוקי נלפי, וכנסד כל א' למסוק אלא אל צומה התניה
 ינהיה על אפורה אהוצלם אל אפיה החייב.
 ברנשי כבוד
 WITH COMPLIMENTS
 רות ארצי

אם לא קבלת מספר הדפים המצויין לעיל, נא להתקשר לשולח
 IF YOU DID NOT RECEIVE THE NUMBER OF PAGES SPECIFIED ABOVE PLEASE CALL THE SENDER

הודעה חשובה: המסמך המופיע בדף זה הוא תוצאה של תהליך אוטומטי של העברת מסמכים. כל שינוי במסמך או במידע המופיע בו, יחולק על ידי המערכת. אנא בדוק את המסמך הישיר.

רחוב ביאליק 12, תל אביב 63324, ת.ד. 4595, פקס: 03-5254479, דוא"ל: htlaw@htlaw.co.il
 12, BIALIK STR., TEL AVIV 63324, P.O.B. 4595, TEL. 03-5254482 FAX. 03-5254479

30-JUL-2002 TUE 16:26 HARARI TOISTER & CO FAX NO. 972 3 5254479 P. 01

ISHAR HARARI 1908-1978
 ZVI TOISTER
 ALBERT MOUALLIM
 ISAC BROSH
 ILANA BRAAF-SNIR
 BATIA BRAF (MEILICHSON)
 YAEL TOISTER ISRAELI
 RONNI AMIR
 TAL YAVOR

VIVI MESHULAM
 GUY MAMAN
 TAMI HIRSCHENBERGER
 DAFNA TAMIR
 HANNA COHEN
 LIMOR SPACHEK
 RONEN BAR-LEV
 ITAI BROSH
 RONIT OVADIA

הררי, טויסטר ושות'
עורכי דין
HARARI, TOISTER & CO.
LAW OFFICE

www.htlaw.co.il

הרר 1908-1978
 זבי טויסטר
 אלברט מועלים
 יצחק ברוש
 אילנה בראף-שניר
 בתיה בראף (מליכזון)
 יעל טויסטר ישראל
 חני עמיר
 טל יבור

טופס משלוח פקסימיליה
FACSIMILIE TRANSMISSION FORM

TO FAX NO. 09-7649322 אל פקס מס'
 TO: הגב' מרי קרקו-קשנובסקי אל:
 FROM: רונית עובדיה, עו"ד מאת:
 RE: מכרז להסדרת שירותי חניה בענין:
 NO. OF PAGES (Inclu. This p.) 1+1 מס' דפים (כולל זה) (ה)

מרי שלום,

בהמשך לשיחתנו הטלפונית, ולקראת סיוור הקבלנים הנערך ביום ראשון 11.8.02 בענין שבנדון, תרני להבהיר את המצב המשפטי בכל הנוגע לגביית קנסות החניה להלן:

רשויות מקומיות רבות, גבו לאורך השנים את קנסות החניה והוצאות אכיפת הקנס בגביה מנהלית עפ"י פקודת המיסים (גביה) (להלן: "פקודת המיסים").

גביית קנסות החניה לפי פקודת המיסים, נעשתה בהסתמך על הוראות סעיף 229 (ב) לחסד"פ. סעיף זה סובע כי גביית קנס תעשה כאמור בסעיפים 68 ו-70 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, וסעיף 70 לחוק העונשין קובע במפורש, כי: "קנס שלא שולם במועדו, יהול על גבייתו הוראת פקודת המיסים (גביה) - כאילו היה מס כמשמעותו באותה פקודה".

ואולם, על-פי המצב החוקי הקיים, ופסיקת בתי המשפט בעניין, נראה כי הרשויות המקומיות אינן מוסמכות לגבות מן החייבים קנסות חניה, את הוצאות הליכי הגביה שנגקטו נגד החייבים, לפי פקודת המיסים (גביה), אלא אם הגיעו הליכי הגביה עד לשלב מכירת מעוקלים (אז ניתן לגבות את הוצאות הגביה מתמורת מכירת המעוקלים).

אשר על כן, בימים אלה פועלות הרשויות במטרה לתקן את פקודת המיסים גביה / חוק העונשין באופן בו ותאפשר גביית הוצאות הגביה מן החייבים בקנסות.

אם לא קבלת מספר הדפים המצויין לעיל, נא להתקשר לשולח
 IF YOU DID NOT RECEIVE THE NUMBER OF PAGES SPECIFIED ABOVE PLEASE CALL THE SENDER

החיל הנכלל בהוראת כפסימיליה זו כחן היסטורי שרד בין - קצות וחיובי את חוק ליאמטור על הונגלי חומר נגדל אם קבלת הוצאת זו כנסות, דחה לך אם תרשע על כך סמכות לטעור והשלוח היסטור מנה. כל שישלוח בהודעה זו או בניתול הנכלל בו, לי גינת חשבה, פרוסוס או הונגלי של תעריטת. אחרים בודללו.

2. BIALIK STR., TEL AVIV 63324. P.O.B. 4595.
 טל. 03-5254462

FAX. 03-5254479

דואל: htlaw@htlaw.co.il

רחוב ביאליה 12. תל אביב 63324. ת.ד. 4595.
 טל. 03-5254462. פקס. 03-5254479

53837

הררי, טויסטר ושות'
עורכי דין ונוטריונים

HARARI, TOISTER & CO.
LAW OFFICE & NOTARIES

2--

ואולם, עד שיתוקטו חוקים אלה, יכולה העירייה (וחקבלן הנכנס בנעליה) לגבות את הוצאות האכיפה שנגרמו לה כתוצאה מגביית קנסות סרביים בשני דרכים -

1. להגיש כנגד החייבים תביעות בסדר דין מקוצר לגביית החוב, כך שהוצאות הגביה יוכרו במסגרת פסק הדין ובחליכי הוצאה לפועל.
2. לפתוח תיקים בלשכות הוצאה לפועל באופן ישיר ללא תביעה משפטית מקדימה, ולטעון כי הקנס החלוט כמוהו כפסק דין חלוט. ככל הידוע לי עמדת לשכות הוצאה לפועל אינה רואה הקנסות כאמור, כפסק דין חלוט. כולי תקווה כי המפורט דלעיל יבחיר למשתתפים במכרז את המצב המשפטי במסגרתו פועלות כיום הרשויות בכל הנוגע לגביית קנסות החייבים.

בברכה,
רונית עובדיה-עזיז

353

עיריית כפר-סבא

מחילת אשכול ואלהות.

מזכר

אל: אלי אגון

סימוכין: אלי אגון

מאת: אלי אגון

הנדון: אגון 13/02 - שמת' סניג

החלטת מועצת העירייה בענין דתין

הענין של חילוקי הדתין.

החלטת מועצת העירייה על שאלת האסמכתא

החלטת מועצת העירייה.

העתק:

כבוד רב,

[Signature]

חתימה

תאריך: 6.9.04

נספח ג'

MUNICIPALITY OF KFAR-SABA

עיריית כפר-סבא

רשות החניה
ויצמן 136
טל: 09-7649276
תאריך: 14.04.03

לכבוד
אוטומציה
מנהל תמיכה - ירון שדה

14.4.03
סנה -
לאמר למה
עם נ
משרד החקלאות
אילן!
פ.)

הנדון: שינוי סטטוס דוחות חניה שחלה עליהם התיישנות

ברישומים המצויים בדינו קיימים כ 1000 דוחות חניה מתחילת העבודה במערכת ועד שנת 1998 אשר חלה עליהם התיישנות, זאת מהסיבה שלא נשלחה הודעה נוספת במהלך 3 שנים מיום ההודעה האחרונה.

(לשימוש אוטומציה תוצאה 749 למעט דוחות שנמצאים בחובה או בזכות).

מאחר ועפ"י החוק אין באפשרותנו לגבות חובות אלו, נבקש להעביר את הדוחות הנ"ל לקובץ היסטוריה (קרי - ביטולם).

אודה לטיפולך בנדון.

שמואל בן עטיה
מנהל רשות החניה

~~לחוביך מרדכי = עו"ד~~
יועץ משפטי לעירייה -
עו"ד לחוביך מרדכי

העתק: נתי שורר - שוהר שרותי חניה
תיק רשות החניה

כפר סבא

המאסנים בסנין

מכרזים - קוצמים
מסגרת 1996 - 1998

MUNICIPALITY OF KFAR-SABA

עיריית כפר-סבא

רשות החניה
ויצמן 136
טל: 09-7649276
תאריך: 20.03.03

17.3.03
נשלח בקס
נמסר ל-5 א.מ.
שתיים

לכבוד
אוטומציה
מנהל תמיכה - ירון שדה

הנדון: שינוי סטטוס דוחות חניה שחלה עליהם התיישנות

ברישומים המצויים בדינו קיימים כ- 39,000 דוחות חניה משנת 1990 עד מרץ 2002 אשר חלה עליהם התיישנות, זאת מסגרת דואר חוזר מהסיבות: 1. העתיק מגוריו 2. מען לא נכון 3. מען בלתי ידוע 8. מען בלתי מספיק

תוסף 691

(נשלחה הודעת קנס בדואר רשום אך הדואר חזר מהנסיבות המתוארות לעיל ותכתובת נוספת בגינם לא נשלחה).

בנוסף אבקש להוריד לקובץ היסטוריה כ- 700 דוחות הנמצאים במצב 341 (דוחות השייכים לחב' השכרה אשר עקב אי התאמה בין פרטי רישוי לבין פרטי קליטה לא נשלחה אף תכתובת בגינם).

מאחר ועפ"י החוק אין באפשרותנו לגבות חובות אלו, נבקש להעביר את הדוחות הנ"ל לקובץ היסטוריה (קרי - ביטולם).

אודה לטיפולך בנדון.

לחוביך מרדכי-עוזר

שמואל בן עטיה
מנהל רשות החניה

יועץ משפטי לעיריה -
עוזר לחוביך מרדכי

העתק: נתי שורר - שוהר שרת חנה
תיק רשות החניה

אינטרנט: www.kfar-saba.muni.il

ויצמן 135, כפר-סבא 44100, ת.ד. 25
טל. 09-7649111, פקס. 09-7675479

135 Weizman St., KFAR SABA 44100, P.O.B. 25
ISRAEL Tel. 09-7649111, Fax. 09-7675479

11-5

MUNICIPALITY OF KFAR-SABA

עיריית כפר-סבא

רשות התניה
ויצמן 136
טל: 09-7649276
תאריך: 02.03.03

45184
45182
45183

ת.צ.ג - ר.א.י

45184
45182
45183

63.03 - ר.א.י - לכבוד
אוטומציה
מנהל תמיכה - ירון שדה

הנדון: שינוי סטטוס דוחות חניה שחלה עליהם התיישנות

679 (חלפה וטל) - ג.ע.ה

ברישומים המצויים בידינו קיימים כ-17,000 דוחות חניה משנת 1990 עד פברואר 2002 אשר חלה עליהם התיישנות, זאת מהסיבה שהוקפאו (בשל אי התאמות בין פרטי משרד הרישוי ופרטי קליטה) והתכתובת בעניינם לא בוצעה (לא קיבלו מכתב רשום עד שנה מיום העבירה ואח"כ עד 3 שנים מתאריך ההודעה הראשונה).

מאחר ועפ"י החוק אין באפשרותנו לגבות חובות אלו, נבקש להעביר את הדוחות הנ"ל לקובץ היסטוריה (קרי - ביטולם).

כמו כן אבקש להוריד לקובץ היסטוריה דוחות ששולמו א או בוטלו עד לתאריך 31.12.2001.

683 (3) 682 (2)

אודה לטיפולך בנדון.

לחנניץ מרדכי-עו"ד

שמואל בן עטיר
מנהל רשות החניה

יועץ משפטי לעיריה -
עו"ד לחנניץ מרדכי

העתק: נתי שורר - שוהר שרות פניהס בא
תיק רשות החניה

היאלטונג באייל

135 Weizman St., KFAR SABA 44100, P.O.B. 25
ISRAEL Tel. 09-7649111, Fax. 09-7675479

אינטרנט: www.kfar-saba.muni.il

ויצמן 135, כפר-סבא 44100, ת.ד. 25
טל. 09-7649111, פקס. 09-7675479

1001100 P

10:972 3 6249148

097649276

K.S

24-MAR-2003 16:29 FROM:RICHIE.HASLUTZ@K.S

15. חניית נכים

(קטעים נבחרים מתוך הצעת תקן ישראלי 1918)

15.1 מידות

המידות במקומות החניה המיועדים לנכים יענו על הדרישות הבאות:

גובה חופשי

הגובה החופשי במקומות החניה הנגישים ובדרך אליהם ומהם יהיה כדלקמן:

- לחניית רכב רגיל – 220 ס"מ לפחות

- לחניית רכב מסחרי – 245 ס"מ לפחות

אם לא ניתן שמקומות החניה הנגישים לרכב מסחרי יוקצו בחניון מקורה בתוך הבניין, הם יהיו לא מקורים וימוקמו בגבולות הנכס. אם לא ניתן שיהיו בגבולות הנכס, יוקצו מקומות חניה נגישים לרכב מסחרי מחוץ לגבולות הנכס, קרוב ככל האפשר לכניסה נגישה לבניין ודרך נגישה תחבר בין מקום החניה לכניסה לבניין.

רוחב

רכב של אנשים הרתוקים לכסא גלגלים מצויד ברוב המקרים במתקן הרמה המותקן על גג הרכב. כאשר כסא הגלגלים מורד לצד הרכב, נדרש מעבר מספיק לצד המכונית אשר יספג מרחב תימרון לכסא הגלגלים.

הרוחב החופשי הנדרש לחניית רכב בניצב לכיוון הנסיעה יהיה 350 ס"מ עבור רכב רגיל ו- 460 ס"מ עבור רכב מסחרי. ניתן למקם כל שני מקומות חניה כך שיחלקו מעבר משותף שמפלסו זהה למפלס החניה. (ראה תרשים 31).

הרוחב הכולל לשתי חניות ומעבר משותף יהיה 630 ס"מ עבור רכב רגיל ו- 740 ס"מ עבור רכב מסחרי.

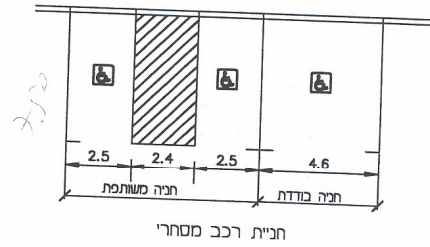
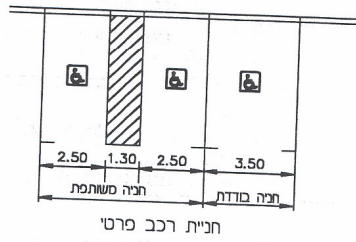
מעבר משותף בין שני מקומות חניה נגישים יהיה חופשי ממכשולים.

למקומות חניה הממוקמים בצמוד לקיר, עמוד או כל מכשול אחר, יש להוסיף לרוחב המצוין לעיל עוד 35 ס"מ בצד המכשול.

אורך

האורך החופשי לחניית רכב במקביל לכיוון הנסיעה יהיה 600 ס"מ עבור רכב רגיל ו- 750 ס"מ עבור רכב מסחרי.

האורך החופשי לחניית רכב בניצב לכיוון הנסיעה יהיה 500 ס"מ עבור רכב רגיל ו- 600 ס"מ עבור רכב מסחרי.

תרשים 31: הצעת התקן למידות חניות נכים
(מתוך הצעת תקן ישראלי 1918)

מספר מקומות החניה

מספר מקומות החניה המזערי שיוקצה לכלי רכב של נכים או לכלי רכב המובילים נכים
יתאים למפורט בטבלה 17:

טבלה 17: הקצאת מקומות חניה לנכים בתלות בגודל החניון

מספר מזערי של מקומות חניה נגישים			מספר כולל של מקומות חניה
לרכב מסחרי	לרכב רגיל	סה"כ	
1	-	1	עד 25
1	1	2	26-50
1	2	3	51-75
1	3	4	76-100
1	4	5	101-150
1	5	6	151-200
1	6	7	201-300
1	7	8	301-400
2	7	9	401-500
ראו הערה א'		2% מכלל מקומות החניה	501-1000
ראו הערה א'		20 + 1% מכלל מקומות החניה	מעל 1000

הערה א': לפחות מקום חניה נגיש אחד לרכב מסחרי יוקצה על כל 8 מקומות חניה נגישים.